

Nr 4 September 2000

Kultur SMÖCKAN

Utgiven av Sveriges Musik- & Kulturskoleråd - SMoK

- Ny unik utbildning
sid 4
- Mytomspå
instrumen
sid 5-6
- Tusen gita
sid 16-18
- Kör på job
sid 21

2000

Fortbildad?

V i är vana vid att vända oss till våra konstnärliga högskolor när det gäller personalutveckling inom musik- och kulturskolan. Men nu får de traditionella fortbildningsinstitutionerna alltmer konkurrens av nya aktörer. Frilansare och utbildningsföretag erbjuder dagligen skräddarsydda utbildningspaket i allt från Första Hjälp till utvecklingssamtal. Massor av mässor och seminarier arrangeras för skola och skolpersonal runt om i landet. Även SMoK genomför utbildningar, som CLS 2000, för ledare och nu också ett efterfrägat program inom ramen för det nationella uppdraget; Kreativ Skolmiljö.

En annan i raden av arrangörer är uppstickaren Kosmos Club, som Smockan skrivit om tidigare. De kommer nu allt närmare med sina konkreta utvecklingsprogram. Ett av dem kallas MIDI-SKIFTET.

Många skolor har under åren samlat på sig en park av, mer eller mindre, användbara verktyg i form av syntar och datorer med diverse mjukvaror. Flera tycker nu uppenbarligen att det är dags att strukturera verksamhetsområdet och sätta strategiska mål och har visat sitt intresse för musikföreningen Kosmos Club.

Föreningen har inom sitt projekt, MIDI-SKIFTET, bland annat nyligen genomfört en enkät som inventerar behovet av vidareutveckling inom verksamhetsområdet musikskapande/teknik i landets musik- och kulturskolor. Enkätsvaren visar på stora olikheter kring skolornas förutsättningar. Många anser att det finns ett stort intresse och att de själva försöker så gott de kan, men att personalens kompetens behöver stärkas. Flera menar att detta är ett behov som får konkurrera med andra prioriteringar som exempelvis minskade elevköer.

Kosmos Club planerar ett utvecklingsprojekt kring musikkomposition och skapande med hjälp av elektroniska instrument, musikdatorer och MIDI-teknik. De har erfarenheter från tidigare projekt för kompetensutveckling i musik- och kulturskolan och är nu på gång att lösa finansieringen av en riksomfattande kampanj med seminariedagar och workshops.

Enligt uppgift har hittills nära 30 musik/kulturskolor svarat att de är intresserade att delta. Vill du följa utvecklingen av projektkampanjen kan du göra det på www.kosmosclub.org

STEFAN ANDERSSON

SMoCKAN

KULTURSMOCKAN

CEWE-FÖRLAGET
893 80 BJÄSTA

TEL: 0660-26 61 00
FAX: 0660-22 05 17

ANSVARIG UTGIVARE

Stefan Andersson

0660-825 22

stefan.andersson@telia.com

REDAKTÖR

Ulf Eklund

0660-29 91 17

ulf eklund@faceit.se

PROJEKTLEDARE

Jan Dyllicki

0660-26 61 05

jan.dyllicki@cewe.se

GRAFISK FORMGIVNING

Johnny Altelind

0660-26 61 31

johnny.altelind@cewe.se

REPRO

PRODUKTION

TRYCK

CEWE-Förlaget/Daus, Bjästa

MEDVERKANDE

I DETTA NUMMER

Per Sjöberg

Jonas Brändström

Daniel Hellström

Jonas Andersson

Marcus Lillqvist

Lisa Lundqvist

Torbjörn Neiman

Erik Sjaunja

Birger Ericson

Britta Gustafsson

Viveca Hallberg

Håkan Sandh

Kultursmockan utges av samrådsorganet för Sveriges musik- och kulturskolor, SMoK

Kultursmockan nästa nummer: v. 49.
Manusstopp för annonser: 27 november.

**Tipsa
Smockan!**

Tel: 0660-29 91 17
070-643 93 31

Ulf Eklund

INNEHÅLL

i detta nummer

Ledare.....	2	Nytt kapitel i Sundsvall.....	9	Den gamle uven boar.....	19
Kort från SMoK.....	3	Forum i Nalen.....	10-11	Sjung och le.....	21
Mot nya utbildningsorter.....	4	Läter i debatten.....	12-14	Kulturnytt.....	22
Gåtfull Stradivarius.....	5-6	Spännande EU-projekt.....	15	Porträttet.....	23
Musikledare i Clintons gäng.....	7	Prima plankor.....	16-18		

Till barnens och konstens fromma

– Av Per Sjöberg, Ordförande SMoK –

Sommaren börjar gå mot den oundvikliga finalen. En final som förvisso kan vara alldeles fantastisk men likväl är den slutet på de långa ljusa dagarna och den i år medelmåttiga, men ändå då och då förekommande värmen.

Näval, sommaren tar semester samtidigt som SMoK börjar ett nytt och mycket intressant arbete. Vårt stora projekt, som tillika utgör regeringens nationella uppdrag i musik "Kreativ skolmiljö", startar på riktigt efter en termins planeringsarbete.

Nu är de skolor utvalda som skall delta i projektet och den första sammankomsten närmar sig med stormsteg. Efter tre år, vilket är den nu planerade projektiden, så kan vi förhoppningsvis konstatera att skolorna kan berätta om erfarenheter som bekräftar vikten av en god konstverksamhet i skolorna. Inte som "gräde på moset", utan som en medveten strategi för att nå skolans mål. KSM skall, måhända är det stora ord men jag tror att det är möjligt, revolutionera den enskilda skolans arbetsklimat och måluppfyllelse.

Dessutom när en god konstverksamhet helt egna mål kompletterande de instrumentella målen i form av bättre miljö, ökad förståelse för matematik

o.s.v. En god konstverksamhet leder till att vi människor ser, hör och känner saker som vi annars inte skulle upptäcka. Konsten i sig själv är oavsett biefakter något centralt i livet, icke att förglömma i all vår instrumentella syn på konsten i skolan och samhället i övrigt.

Förslaget till förändrad lärarutbildning engagerar självfaller hela utbildningssverige, därmed även musik- och kulturskolorna och SMoK. SMoK:s remissvar på arbetsgruppens förslag till regeringen finns att läsa på vår hemsida, www.smok.se, där styrelsen redovisar sina synpunkter av både positiv och negativ art. Att vi i nuläget ställer stora frågetecken kring förslaget är självklart eftersom det i sista fall kan leda till en nedrustning och kompetensdränering av större mått för musiklärarutbildningen. Något sådant vill vi inte veta av! Styrelsen kommer att göra allt för att vara välinformerad om turerna kring förslaget och på alla vis kämpa för en positiv utveckling av lärarutbildningen där både spets och bredd finns sida vid sida.

Välkomna alla medlemmar med reaktioner och synpunkter på vårt arbete för konstens och barnens fromma!

Spela snyggt och ha kul!

Spela snyggt och ha kul- gemenskap, sammanhållning och musikalisk utveckling i en amatörörkester är titeln på en avhandling skriven av Gunnar Heiling. (ISBN 91-628-4044-4, Malmö Academy of Music, Box 8203, 200 41 MALMÖ. Utgivningsår 2000.)

Avhandlingen beskriver och analyserar en period i en blåsorkesters inre liv. Gunnar Heiling är själv medlem i orkestern han studerat. En amatörörkester på ganska hög nivå, knuten till en frikyrka. Forskningsfrågan formuleras som:

Hur samspelar den sociala gemenskapen och sammanhållningen med ett målinriktat arbete på att höja den musikaliska standarden i en amatörörkester?

Man skulle kunnat formulera frågan: Skall vi satsa på det sociala eller det musikaliska? Ofta blir frågan formulerad just så; med ett "eller" istället för ett "och". Gunnars Heilings egen slutsats i avhandlingens epilög:

"Under arbetets gång förändrades till och med min frågeställning från att ha varit mer inriktad på hur det musikaliska arbetet påverkade gemenskap och sammanhållning till hur dessa faktorer samspelar."

Som jag tolkar hans beskrivningar menar han att sociala mål i orkestern har en stor betydelse för hur det musikaliska resultatet blir likväl som musikaliska mål, och framförallt om det omfattas av alla i orkestern, kan ha stor betydelse för sammanhållningen och det sociala utbytet av att delta i en amatörörkester.

Jag har ibland hört kommentarer som att vi inom musikskolan/kulturskolan skall akta oss för att driva ensembler som blir till mål "i sig". Det viktiga är inte att vi arbetar för att en orkester skall låta bra utan att varje elev låter bra. D.v.s. att det finns en motsättning mellan dessa mål. Det är också vanligt att vi talar om en "lektion" som något väsen-skilt från orkester-"repetition." Om det är tankarna som skapat begreppen eller om begreppen tillkommit mer av slentrian och slump låter jag vara osagt. Det de på något sätt påstår är ändå att på en lektion lär man sig och på en repetition spelar man upp det man lärt sig. I orkestern finns ingen "undervisning". Är det så vi tänker eller är det bara så att vi har ett slarvigt språk?

Det intressanta idag tycker jag inte är att debattera vilken undervisningsform som är "den enda rätta" utan snarare vad vi kan lära oss om hur inläringen går till i olika undervisningsituationer. Jag hoppas att vi framöver skall se många fler avhandlingar i samma anda som Gunnars Heilings. Men nästa gång gärna med fokus på elevensemblen.

Håkan Sandh
hakan.sandh@swipnet.se

Smockan lägger kulturpuzzel

- medlemmar i SMoK
- Senast anslutna medlemmar!
- Kommuner som saknar musik/kulturskola

Antalet medlemmar i SMoK har ökat till att i dag omfatta 211 kommuner. Nya kommuner är Svenljunga och Kungälv. Gå med och lägg din bit till kartan. För ett starkare kultursverige!

"Det här är en unik produkt som jag tror många kommer att uppskatta", säger Loes Sjödin, projektledare, här tillsammans med sin högra hand; Håkan Öström.
Foto: Håkan Nordström

UNIK • -Av Ulf Eklund- guide TILL EUROPA

Grund- och vidareutbildning
för ensembleledare
i musikskolor och
amatörorkestrar

Nivå 3: start jan. 2001

Informationsfolder och
anmälningsblanketter rekvideras
från

DIS/Per Granelid
tel: 0703-49 21 64
e-post: pgranelid@algonet.se

SMM • RUM
Sveriges OrkesterFörbund

Om några månader ska den vara klar.

"Guide to education in the creative Arts" – det unika uppslagsverket som ska vägleda europeisk ungdom till vidare studier inom konstnärliga utbildningar.

– Det har varit ett krävande arbete och fortfarande finns det mycket att göra innan vi nått målet, säger projektledaren Loes Sjödin.

I dag saknas samlade kunskaper om var i Europa de eftergymnasiala konstnärliga utbildningarna finns. Därför har SMOK initierat projektet som, om allt går som det ska, resulterar i en guide fullproppad med bland annat adresser, telefonnummer och annan basfakta som vägledning för ungdomar, intresserade av att utbilda sig i ett gränslöst Europa.

Målsättningen är att alla konstformer ska vara representerade.

– När jag hoppade på det här tåget i våras upplevde jag arbetet som att leta nålar i en höstack. Men det ena har givit det andra och nu har vi kommit en bra bit på väg, fortsätter Loes Sjödin.

STORT GENSVAR

Inledningsvis var målsättningen att producera en guide med cirka 1000 adresser, men envetet arbete och stort gensvar har inneburit att Loes i dag förfogar över 2 377 kontaktmöjligheter till skolor i hela Europa.

Musikskolor, dans-, konst-, film- och teaterutbildningar samt myck-

et, mycket mer. Guiden blir alltså, när den går i tryck kring årsskiftet, betydligt tjockare än inledningsvis planerat.

– Vi har även med ett antal skolor som erbjuder cirkusutbildning. För tillfället är det bara Moldavien som inte finns representerat i guiden, berättar Loes och är övertygad om att Europaguiden blir en efterlängtat produkt.

Allt tyder nämligen på det.

– Vi får oerhört många positiva signaler från flera håll i Europa. Många önskar oss lycka till och tycker att detta är ett mycket bra initiativ. Men, som sagt, vi har en hel del arbete kvar innan det här projektet är i hamn och utan Håkan hade vi inte varit där vi är i dag.

Håkan heter Öström i efternamn, är projektanställd, och Loes Sjödens högra hand i jakten på, och hanteringen av alla post- och mailadresser samt telefonnummer. Med hjälp av datatekniken har Håkan svarat för viktig informationshämtning.

– Från början har Internet varit ett viktigt hjälpmedel. Det har givit oss den första kontakten och därefter har vi fortsatt med mer traditionell kommunikation med skolorna, berättar Håkan som även han tror att Europaguiden blir en storsäljare: – Att ha Europas utbildningar inom denna genre samlad i en och samma bok är unikt. Jag tror att det är många som har längtat efter den här guiden, säger han.

SÄLJS I HELA EUROPA

För att kunna vägleda så många ungdomar som möjligt är målsättningen att guiden ska spridas över hela Europa. Nästa steg blir alltså ett gediget arbete beträffande distributionsvägar och försäljningskanaler.

– Som jag sa; vi har mycket kvar innan vi nått målet. Men det här känns oerhört spännande, säger Loes Sjödin som redan tar emot beställningar.

– Den som är intresserad kan beställa boken på vår hemsida: www.european-guides.com

-Av Marcus Lillkvist-

Musikerna bäller beslutsamt fast vid sina Stradivariusvioliner. I 150 år har fysikerna försökt förstå varför de gamla italienska instrumenten värderas så högt.

Svänger Stradivarius bäst?

A notnius Stradivarius byggde sin första violin i Cremona 1737. 250 år senare spelade den unge lovande violinisten Tobias Ringborg i Stockholm på en Stradivarius för första gången.

- Det är något speciellt med Stradivarius violiner. De har en skir, subtil klang som inga andra fioler har, säger Tobias Ringborg.

Alltsedan Stradivarius död har violinbyggare försökt efterapa de dyrbara instrumentens klang. Och för 150 år sedan växte intresset fram även hos forskare. Violinen kom att bli världens mest under-

sökta musikinstrument.

- Nu är vi närmare än någonsin. Det skulle inte förvåna mig om vi hittar Stradivarius hemlighet inom några år, säger Colin Gough som är professor i fysik vid Birminghams universitet och dessutom en framstående violinist.

Många teorier har föreslagits och nästan alla har förkastats.

I seklets början var man övertygad om att Stradivarius använde ett magiskt lack till sina violiner. I dag har denna teori förkastats.

Försvarsmusikcentrum (FöMusC) är en del av Försvarsmakten som har det samlade ansvaret för all musikverksamhet i försvaret. FöMusC svarar för parad-, ceremoni- och tjänstemusik för försvaret och statsledningen. Utbildar värnpliktiga för krigsorganisationen. Utvecklar och bevarar militärmusikalisk tradition samt samordnar arméns uppväxande isningsgrupper.

Gör värnplikten som musiksoldat

Strängnäs, Stockholm, Boden

Försvarsmusikcentrum söker värnpliktiga för tjänstgöring som musiksoldater vid värnpliktsmusikkåren.

Tjänstgöring år 2001-2002.

Ansökan oss tillhanda senast 31 oktober 2000.

Är du intresserad? Hämta mer information på www.fomusc.mil.se

FÖRSVARSMAKTEN
FÖRSVARSMUSIKCENTRUM

645 83 Strängnäs. Tfn 0152-28000 Fax 0152-28713

med nya vetenskapliga verktyg. Genom elektronmikroskopering har lacket analyserats, och den är inte mer magisk än möbellack från samma tid.

– Stradivarius kan ha köpt lacker från närmaste apotekare, säger Colin Gough.

Fotografering med ultraviolett ljus har dessutom avslöjat att nästan allt ursprungligt lack är borta, ersatt med flera nya lager.

En äldre, något mer spektakulär teori, är att Stradivarius byggde sina instrument av träverket från sänkta venetianska örlogsskepp. Det här gamla virket skulle, enligt teorin, efter alla år i havet ha renats från de skadliga kemikalier som träet innehåller. Men de vetenskapliga bevisen räcker inte till för att bekräfta teorin om att Stradivarius skulle ha använt trä från havets botten till sina instrument.

OMFATTANDE RENOVERINGAR

Colin Gough tror att Stradivarius har gjort det bästa möjliga av alla ingående delar, och att det är här violinernas hemlighet ligger. Men det är inte hela sanningen, eftersom nästan alla hans violiner har genomgått omfattande renoveringar. Vi vet att Stradivarius byggde in ljudpinne och den så kallade basbjälken i sina violiner för att höja ljudnivån. Men de byttes ut mot kraftiga doningar i slutet på 1800-talet när större konsertsalar ställde nya krav på klang och decibel. Så om Stradivarius violiner innehåller någon hemlighet, är det lika mycket renoverarnas förtjänst.

– Egentligen är det en ren slump att violinerna låter så bra. Innan renoveringen lät det inte alls lika fint, säger Colin Gough.

Hemligheten ligger inte heller i de stall som Stradivarius tillverkade. De har nämligen också bytts ut flera gånger.

Många delar har bytts och förbättrats, och nu börjar vi närma oss ett faktum där vi kan skilja Stradivarius violiner från andra.

De har världens petigaste ägare, som ständigt trimmar de ingående delarna för att skapa bästa möjliga ljud.

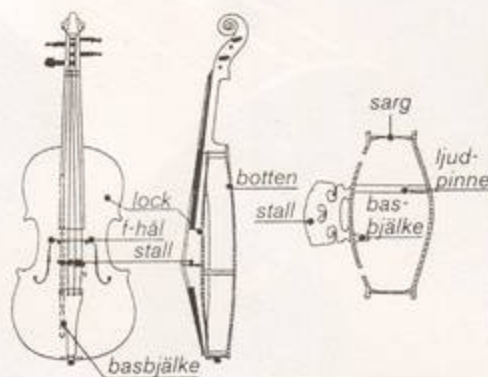
Kvar finns två teorier som violinforskarna faktiskt inte helt har lyckats förkasta.

Stradivarius hade en fantastisk känsla för materialet till sina instrument. Han handplockade de bästa bitarna av gran och lönn och snidade råmaterialet med oerhörd skicklighet för att skapa den rätta välvingen och tjockleken på violinens lock och botten. Genom dendrokronologi, studier av träets årsringar, har forskare slagit fast att han använde upp till 75 år gammalt trä till sina instrument.

Dessutom har violinerna numera fått åldras under 300 år, och det är känt att gammalt trä klingar bättre än nytt eftersom fibrerna bryts sönder med tiden och inte dämpar ljudet som nytt trä gör.

Bakom instrumentets klang ligger alltså en kombination av bästa råmaterial, hantverkskonst och violnernas höga ålder.

Men även den teorin har fått påhopp. Den tyska violinmakaren Dönnwald analyserade ljudvägornas fortplantning i 30 olika violinkroppar. De gamla italienska instrumenten skiljde sig inte nämnvärt från de moderna handgjorda. Inte heller de moderna fabriksbyggda låg nämnvärt efter.

Violinen är komplicerat uppbyggd till skillnad från exempelvis en gitarr. Basbjälken och ljudpinne gör violinens bältrum asymmetriskt och förstärker ljudvägarna som fortplantas regelbundet ut i kroppen.

– Det är antagligen många, i dag okända faktorer som samverkar för att skapa den fina resonans som finns i varje Stradivarius, säger Colin Gough.

Men även här närmar sig forskarna en lösning.

Genom att dela upp violinen i tillräckligt många individuella mät-punkter och mäta hur de rör sig när violinen spelar på olika strängar, kan en virtuell violin ritas upp på en dataskärm. Vid olika svängningar reagerar violinerna olika, och de bästa fiolerna verkar ha några karaktäristiska egenresonanser där svängningarna blir extra stora.

Precis som en människa helst går eller springer i en viss takt, föredrar violinen vissa svängningar. Människan har tre (gång, jogging, löpning) medan fiolkroppen har 200 egenresonanser. När violinisten spelar på en sträng vars svängningar överensstämmer med någon av fiolkroppens egenresonanser, kommer luften att stå stilla på flera ställen i kroppen samtidigt som luften rör sig extra mycket på andra ställen. Då mångdubblas ljudnivån.

Förhoppningen är att en resonanskurva från någon fin violin ska kunna matas in i datorn. Datorn skulle sedan få i uppgift att konstruera en ritning över hur en violin ska byggas för att låta på det önskvärda sättet. Då skulle faktiskt massproduktion av Stradivarius violiner kunna bli verklighet.

Men för att veta vilka violiner som är bäst måste kvalitetsbegreppet redas ut. Hur ser då en bra resonanskurva ut?

Musikakustikern Erik Jansson vid Kungliga tekniska högskolan i Stockholm är kvalitetsbegreppet på spären. Han letar efter mönster i violinernas ljudbild, som avgörs av hur strängarnas pulser omvandlas under sin väg genom stallet, locket, ljudpinne, botten och ut i konsertsalen. Här spelar ljudpinne och basbjälken en avgörande roll eftersom de bestämmer hur kroppen kommer att gunga. Alla fiolkroppar gungar olika eftersom de har olika egenresonanser.

Därför blir varje violin unik.

Erik Jansson har ändå hittat ett mönster i violinernas egenresonans. Det sätt på vilket stallet, ljudpinne, basbjälken och fiolkroppen samverkar verkar vara avgörande för hur fint ett instrument låter. Vid tre olika svängningar blir ljudnivån extra hög, och här reagerade violinerna på olika sätt.

– De gamla italienska violinerna svarade genomgående kraftigare och jämnare på stallets vibrationer än de moderna instrumenten, säger Erik Jansson.

FÖRTIDSÄLDRAR MATERIALET

Resultatet av Erik Janssons forskning kan bli den virtuella violinen. Men dit är vägen ännu lång. Fram till dess kommer fiolbyggare att bygga sina instrument med örats erfarenhet och fingerarnas känsla.

– Träverket till mina violiner får ligga i solarium ett par veckor innan jag sätter ihop dem, berättar Peter Westerlund som driver sin violinverkstad i Norberg i Västmanland.

Han försöker återskapa de gamla violinernas klang genom att förtidsältra materialet till sina instrument i starkt ultraviolett ljus. Bland annat har han kopierat Ex Crawford, Järnakerstiftelsens mest dyrbara Stradivarius.

John Huber som förvaltar Järnakerstiftelsens dyrgrip tar Stradivariusmysteriet med ro.

– Det finns ingen gåta bakom de dyra instrumenten. De bästa violinerna som byggs i dag kommer att vara lika åtråvärda om 200 år som Stradivarius fioler är i dag, säger han.

Snart kommer i alla fall toppviolinsterna att tvingas tänka om – träet i Stradivarius violiner har inte evigt liv.

– Det kan handla om 50 år eller så. De gamla violinerna kommer snart att ruttna bort, så det är dags att vi violinister vänjer oss vid de moderna instrumenten. De är inte alls så pjåkiga de heller, säger Tobias Ringborg, i dag frilansande toppviolinst med erfarenhet från de stora scenerna i Wien och Paris.

FAKTA

Stradivarius och hans violiner

* Antonius Stradivarius byggde violiner år 1666-1737 i Cremona i Norditalien. Som barn bar han namnet Antonio Stradivari, vilket senare latiniserades.

* Än i dag används ungefär hälften av de 1 200 violiner som Stradivarius byggde. I Sverige finns sex av dem.

* De dyraste värderas till flera tiotals miljoner kronor. I Stradivarius prisläge finns även Nicola Amatis och Giuseppe Guarneris violiner.

MÅNGA OKÄNDA FAKTORER

Därmed faller teorin om att dagens snickare skulle vara sämre. Och att döma av Dönnwalds analyser verkar inte heller violinernas ålder ha någon avgörande betydelse.

Det enda argument för att Stradivarius instrument innehåller någon hemlighet, är att forskarna ännu inte vet allt om hur en violin fungerar. Det beror på att instrumenten är så komplicerat byggda att det verkar vara omöjligt att förutsäga hur det kommer att låta.

Hallå där...

...Kicki Aurell,
musikledare
i Staffanstorp,
som tilldelades
priset
**FRAMTIDENS
LEDARE.**

Hur är läget?

- Bara bra. Jag håller på att packa resväskorna för en sväng till Gävle där vi ska ha konsert med min gamla orkester; Gävle Musikskolas blåsorkester med Kaj-Åke Nilsson.

Tidigare har bland andra Jonas Birgersson, Framfab, OS-guldmedaljören Bengt Baron och i USA; Bill Clinton, fått priset. Hur i berrens namn kan plötsligt en musikledare få utmärkelsen framtidens ledare?

- Ja, du. Det är inte lätt att svara på, men tydligen finns det människor som anser att jag gör ett bra arbete med musikskolan i Staffanstorp. Jag är naturligtvis mycket stolt över utmärkelsen och det här betyder naturligtvis mycket för vår verksamhet.

Juniorhandelskammaren delar varje år ut priset till en framstående ledare som är en förebild, entreprenör, visionär och en god kommunikatör. Vad är det, i ditt ledarskap, som är så tilltalande?

- Kanske det som framgick i nomineringen; att jag kan få folk att växa, att jag kan vända underlägen till seger och övertyga politiker om nyttan med musikskolans verksamhet. Det finns ju, som alla vet, alltid röster som säger: "Vad håller dom på med på musikskolan?", "Vad är det för trams?" Priset har inneburit att musikskolans plats på rangordningen i kommunen ser annorlunda ut. Nu lyssnar folk när man säger något.

Är det extra nyttigt i din roll att ha en så bred musikerbakgrund som du har?

- Ja, jag tror faktiskt det. Det verkar så, för i min vardag har jag väldigt stor nytta av att veta mycket om många instrument och genrer. I min dialog med lärarna underlättar det för mig när vi ska bestämma på vilket sätt vi ska undervisa.

Vissa påstår att en bra ledare inte behöver veta så mycket om verksamheten. Är det så?

- Nej, det är bara struntprat. I grund och botten så kommer det ändå frågor som du är tvungen att ge ett vettigt svar på. Då bör du veta vad du säger.

Du tillträdde 1995. Har musikskolan i Staffanstorp genomgått ett rejält förändringsarbete sedan dess?

- Ja, det märker vi inte minst på personal som varit tjänstlediga under lång tid. De kan vittna om att det hänt saker både med mig och med övrig personal under de här åren. Vi har mer förståelse och vi stöttar varandra. Det känns som om vi plötsligt jobbar i ett eget företag.

Innebär det att ni är en synnerligen välmående musikskola?

-Ja, det tors jag påstå. Så till vida att vi i personalen har hittat varandra. Vi är trångboddade och har alldeles för långa köer, men det finns inte längre något som varken jag eller personalen tycker att vi inte kan göra något åt.

Till sist; ett stort grattis!

- Tack så mycket.

Vid luren: Ulf Eklund

Krysslösning från KulturSMOCKAN nr 3/00

Det först öppnade rätta lösningarna kom från Gun-Marie Daun-Arehammar, Kungälv, och Dagny Eriksson, Alnö. En Smockan-t-shirt kommer med posten. Grattis!

DIXON

SVERIGES NYA SKOLINSTRUMENT

Flöjt 3.495:-

Klarinett 3.400:-

Sopransax 5.750:-

Altsax 5.900:-

Tenorsax 6.900:-

Trumpet 3.795:-

Trombon 3.995:-

Althorn 5.400:-

Barythornhorn 5.995:-

Euphonium 6.495:-

Bb. Tuba 15.995:-

Eb. Tuba 14.995:-

DITT INSTRUMENT™
ALLA MUSIKERS FÖRSÄKRING

Exempel: för ett skolinstrument
kostar premien 395 kr för tre år och
självrisken 100 kr.

Prova instrumenten eller teckna försäkringen "Ditt Instrument" hos Sveriges största blåshandlargrupp.

Deje - Ulfes Blåsinstrumentservice, 0552 - 413 70 • Göteborg - Andreasson Musik, 031 - 711 47 11

• Kolbäck - Inverro, 0220 - 407 30 • Malmö - Krist Johansson Musik, 040 - 95 00 22

• Mjölby - Dominanten Musik, 0142 - 155 34 • Nyköping - Tonverkstan, 0155 - 21 97 77

• Oskarshamn - Musica, 0491 - 120 40 • Stockholm - Brass Specialisten, 08 - 411 62 62

Jonas Nilsson, 08 - 411 29 09 • Umeå - Umeå Musikanten, 090 - 77 94 00

Så når vi fruktbara resultat

Efter många års erfarenhet känns det roligt att dela med sig av sina kunskaper och erfarenheter i en tid när mycket händer inom kultur och utbildning. Det är spännande att hjälpa andra att hitta nya lösningar och att utveckla verksamheter. Samtidigt får jag möjlighet att knyta nya kontakter och berika och utveckla mig själv!

Ambitionen att skapa en eftertraktad och bra skola, vare sig det gäller förskola, grundskola, gymnasium, högskola, för eleverna tror jag att alla har. Ofta fastnar vi i ekonomiska och organisatoriska frågor och glömmar det konstnärliga och pedagogiska innehållet - det som är det allra viktigaste. Kärnan - anledningen till att verksamheten finns eller planeras att starta.

Ofta har jag tillfrågats om råd, när det gällde t.ex. uppbyggnad av dansverksamhet i en musik eller kulturskola, grundskola eller estetiskt program. När man ska starta en dans eller teaterverksamhet bör man tänka igenom vad man gör och varför! Varför vill vi starta dans eller teaterverksamhet eller någon annan konstform? Vad finns det för mål? Vad vill vi uppnå? Finns det en långsiktig planering? Hur ska vi göra vår skola attraktiv och meningsfull för elever, lärare och övrig personal, föräldrar m.fl.? Kan andra än eleverna få del av verksamheten?

Varför samarbetar inte förvaltningar, institutioner och skolor i större utsträckning? Tar vi oss inte tid att se vad som finns i vår närhet? Är vi rädda för att ta kontakt? Väger vi inte pröva något nytt eller är vi rädda för att misslyckas? Vet vi redan hur de andra institutionerna fungerar? Är det därför som vi inte tycker att det är någon idé att ta kontakt eller ens fundera över något samarbete? Vi har nog med vårt! Detta kan ibland förorsaka samarbetssvårigheter eller i värsta fall bromsa försök till samarbeten. Det viktigaste är att mötas och att vara öppen för nytänkande! Då uppnår vi en rikare och roligare arbetsmiljö, mer tillfredsställda invånare, en fördelaktigare ekonomi och inte minst - en högre livskvalité.

Det finns också förutfattade meningar om hur konstnärer är överhuvudtaget och de olika konstutövarna har också bestående uppfattningar om varandras specifika egenskaper och arbetssätt. Detta orsakar problem i samarbetet. Vi måste alla bli mer insatta i varandras olika konstnärliga uttryck för att nå fruktbara resultat!

Viveca Hallberg

E-post: viveca.0851491520@telia.com

-Av Ulf Eklund-

Här är skolan det blåst snålt om under flera år.

Inre stridigheter och långa sjukskrivningar tillhörde vardagen för alla inblandade på kulturskolan i Sundsvall.

Nu har den "fula ankungen" bytt skepnad och nu pågår en omfattande renovering.

I dubbel bemärkelse.

Smockan stämde möte med Ann-Britt Sörensen, kulturskolans rektor sedan två år tillbaka. Hon hälsar oss välkommen till den pampiga byggnaden i centrala Sundsvall - ett gammalt tingshus med massor av atmosfär.

Renoveringen pågår för fullt och det egna huset får en välbehövlig ansiktslyftning. Men Ann-Britt gör ingen hemlighet av att skolan genomgår en betydligt mer omfattande renovering än den fysiska.

- Här har det varit mycket turbulent och dålig stämning. Det har handlat om osämja och om att delar av personalen varit rädda för varandra. Men nu har vi kommit en bra bit på väg och nu vågar vi se framåt igen, berättar hon.

Långa sjukskrivningar har varit vanligt förekommande och när den tidigare skolledaren och även den biträdande var oförmögna att arbeta fick Ann-Britt erbjudandet om ett vikariat. Hon hoppade på tåget och nu har hon två år att blicka tillbaka på.

LEDARSKAPET I FOKUS

- Jag kommer från grundskolan och hade ingen erfarenhet av ledarskap inom den här verksamheten. Men det har öppnats en värld som jag tidigare inte trodde mig ha tillgång till och jag ångar inte att jag tog den här chansen.

Ann-Britts roll har tydligt fokuserats på ledarskapet och hennes bakgrund har, i sammanhanget, snarare varit en fördel än en nackdel. I diskussioner med lärare, övrig personal och kommunens företrädare har hon försökt lyssna i så stor utsträckning som möjligt.

- Jag har mött alla med stor ödmjukhet och tagit del av kunskaperna. Tidigare jobbade många av personalen i sin egen lilla firma, men nu är vi på god väg mot ett samtal.

Ann-Britt vill naturligtvis inte framstå som den ensamma katalysatorn kring verksamheten i Sundsvall. Utvecklingsarbetet är en gemensam process och det återstår en del, men att skolan genomfört ett reningsbad råder det inga tvivel om.

- Nu tycker jag mig uppleva en positiv och kreativ stämning och det är en belöning när folk trivs på jobbet, fortsätter Ann-Britt Sörensen.

RENOVERING PÅ GÅR

Hyr blås hos

MUSICA

Sänkta hyrpriser

blåsexperten ab

Hyr nya kvalitetsinstrument fr. 95:-/månad

Betala månadsvis

Bara så länge du vill. Inget köptvång

Hyr ett tidigare uthyrt instrument

Vi bjuder på åtta månaders inbetald hyra vid köp.

Eller för över den inbetalda potten till köp av ett helt nytt instrument

Tel 0491-120 40, Fax 0491-771 88 www.musica-blasexperten.se

SUNDSVALLS
KULTURSKOLA

NYMÄLAT

SUNDSVALLS
KULTURSKOLA

Kommunalt anslag: 15,3 miljoner kronor.
Övriga intäkter: 2,7 miljoner kronor.

Personal: 50.

Rektor: Ann-Britt Sörensen.

Bitr. rektor: Ulf Östholm.

Elever: Cirka 2000.

Utbud: Musik, sång, dans, drama, bild.

"Välkommen till kulturskolan", säger rektorn Ann-Britt Sörensen. I Sundsvall skrivs ett nytt kapitel och lärare och personal har all anledning att se ljus på framtiden. Foto: Ulf Eklund.

Utvecklingsarbetet vid skolan har även inneburit en omorganisation. Den tidigare musikskolan har ingått en fusion med bildskolan och barnkulturcentrum och sedan ett år tillbaka går verksamheten under benämningen kulturskola.

ÖKAT VERKSAMHETSFÄLT

– Det har inneburit att vi i dag har ett nytt uppdrag med ett ökande verksamhetsfält. I undervisning finns ungdomar från ett till 20 år, vilket ger oss möjligheter att tänka i nya banor.

Enligt Ann-Britt Sörensen är det viktigt

att kulturskolan skapar möjligheter för att möta ungdomar i olika åldrar och, trots köerna, hålla alla dörrar öppna. Det är viktigt, menar hon, att den frivilliga undervisningen ses som en resurs och ett bra alternativ till den som vill ägna fritiden åt annat än exempelvis idrott.

Den som är 13-14 år och aldrig utövat några konstformer ska alltså känna att taget inte har gått och när det gäller eleverna på Sundsvalls Kulturskola pratar Ann-Britt Sörensen om "Upp till 13-barn".

– Vid den åldern står eleverna ofta vid

ett vägsäl och blir tvungna att välja mellan alla fritidsysselsättningar. Att några då hoppar av Kulturskolan får vi räkna med och inte ta illa vid oss av. Så många som möjligt ska ges möjligheter att smaka på vad Kulturskolan har att erbjuda för att sedan kunna återvända, säger Ann-Britt och visar stolt upp de nya, renoverade, lokalerna och inte minst den mäktiga kupolsalen.

Vi kan inte undgå att bli imponerade. Det känns snyggt, fräscht och tilltalande.

– För oss har det ett viktigt symbolvärde...

FESTIVAL &

Framtidsforum om skola

– Av Lisa Lundqvist –

Festival & Forum 21, musikfestival och framtidsforum inleddes på torsdagskvällen med två fantastiska konserter, Kroumata i Nalens stora sal och Gidon Kremer i Leufsta bruks kyrka. Detta var en inledning som bådade gott för kommande dagars seminarier.

På fredag morgon hälsade Göran Staxäng oss alla varmt välkomna och presenterade arbetsgruppen, som gjort dessa dagar möjliga och genomförbara. Ett oerhört arbete har lagts ned och även om Göran Staxäng berömd arbetsgruppens insatser så förstod vi alla att utan honom skulle dessa dagar inte blivit av.

Tordagens program och föreläsare var bra avvägt i tid och det fanns tillfälle för frågor.

Först ut på programmet var Ellen Dissanayake, antropolog, från Seattle, USA.

Hon talade om vikten av första mötet mellan barn, i bemärkelserna spädbarn, och vuxen. Hon visade hur tydligt barnet tog intryck redan första dagen och första månaderna av livet. Det är tydligt att vi har något med oss från födseln. Detta gör enligt Ellen Dissanayake att barnet fostrar den vuxne att kommunicera med barnet på rätt sätt. För att få kontakt med barnet använder vi den musikaliska rösten, inte nödvändigtvis med sång, utan genom att använda tonlägen så barnet reagerar.

Viktigt för tidig kommunikation är ögon, röst och gester. Som åhörare gick tankarna till "den musiska människan".

Göran Folkestad, professor i musikpedagogik, reflekterade över dagens musikundervisning och drog paralleller med antikens Grekland där innebörden av ordet musiké betydde lyratävling, idrott till musik, dans, drama... D.v.s en helhetsupplevelse av våra estetiska uttryck vilket vi upplever har kommit tillbaka till dagens moderna samhälle och så även i undervisningen.

Folkestad tog också upp frågan hur vi möter ungdomarna i vår musikundervisning. Ska vi försvara Mozart och fördöma dagens musik? Idag vet vi att det är av största vikt att pedagogen inhämtar kunskap om elevernas musik och utifrån detta utvecklar undervisningen mot en mångfald av genrer.

Vi vet idag att musik förstärker inläring av många ämnen i skolan och vad skulle hända med en timme musik om dagen på

schemat? Tanken ger mersmak och inspiration för framtiden.

Han poängterade att man ska inte prata musik, det ska vara utövande av musik. Professionella lärare måste finnas och varför inte göra musiken till ett kärnämne?!

Efter lunch och visor från Astrid Lindgrens värld var det dags för Nils L. Wallin, fil. Dr i musikvetenskap, och Jan Ekstedt Professor em i neurologi att ta plats på podiet. I intervju och filosofform berörde man språkets och musikens utveckling. Man tror att dessa hade en parallell utveckling. En lättasam stund om stor forskning och trots att Nils Wallin, med glimt i blicken, ofta började sina svar med "jag vet inte" så förstod vi alla vilken kunskap han ägde.

Steven Brown, forskare i biomedicin vid Karolinska Institutet framförde tvivel om vad en del forskare säger sig ha bekräftat angående musik i samband med inläring. Han säger att det har blivit en hysteri kring musiken som påverkningsmedel av våra inkom, intryck och ökad förmåga till inläring. Det är inte alls säkert att du blir smartare för att du lyssnar på Mozart. Det är dessutom oerhört viktigt för den som tar del av forskningsresultat att veta hur undersökningen har gått till.

Hugo Lagerkrantz, professor i barnmedicin vid Karolinska Institutet avslutar dagens seminarier. Cirkeln för dagen är slutet och vi är åter i spädbarnets värld ja till och med i fostrets värld. Återigen förvånas man över människan. H.L. berättar att barnet har en medfödd uppfattning om hur människan ser ut även om man vid födsloögonblicket upplever omgivningen som ett stort surr. Vidare säger han att fostret reagerar redan i åttonde veckan på musik.

Det finns också många olika sätt att undersöka barns reagens på musik men man kan dock konstatera att barn reagerar mer intresserat av "mjuk" musik.

Efterlängtat jazzkurs i Härnösand – Av Ulf Eklund-

Hett var intresset i Härnösand då ungdomsjazzkursen genomfördes, 31 juli–5 augusti.

– Jag tror definitivt på en uppföljning säger Fredrik Norén, projektledare vid Svenska Jazzriksförbundet.

Svenska Jazzriksförbundet har under ett par år medvetet satsat pengar på att rekrytera nya och unga jazzmusiker.

Jazzkursen i Härnösand var en viktig pusselbit i det arbetet. 34 musiker mellan 15–27 år, från Malmö i söder till Pajala i norr deltog i den veckolånga

utbildningen – ett samarrangemang mellan Svenska Jazzriksförbundet, SMOK, Musik i Västernorrland, Härnösands Folkhögskola samt Musikskolan i Härnösand.

– Så här i efterhand måste vi vara nöjda. Vi har fått tillbaka utvärderingarna av kursen och det är nästan uteslutande positiva utlåtanden. Det beror nog till stor del på de duktiga lärarna berättar Fredrik Norén.

Att finske jazzprofessorn Jukkas Uotilas deltog bidrog naturligtvis till kursens höga kvalitet, men det gällde även Rigmor Gustafssons, Bertil Strandbergs och Magnus Lindgrens medverkan.

Och anmälningsavgiften på 2000 kronor, inklusive kost och logi, var sannerligen inget att bråka om.

– Det är mycket viktigt att vi kan erbjuda ungdomarna detta till rimliga kostnader, säger Fredrik Norén.

Fredrik Norén

FORUM 21 NALEN

31 AUG - 3 SEPT

lor är lika mycket värda. På ett mycket inspirerande och skattfrämmande sätt berättade upphovsmannen/kvinnan Tommie Haglund/Elisabeth Löfberg om sina erfarenheter, en känsloladdad framställning där även publiken fick chansen att testa sin smärta och glädje.

Lunchprogrammet innehöll förutom mat och potatis en stor portion av Musse Combo – svängigt framfört av en orkesterklass med sin ledare Hans Lundell vid taktpinnen.

Därpå följde filmvisning (om en fiolpedagogs musikaliska och sociala insats i East Harlem), rapporter från hur olika skolor arbetar med musiken integrerad i arbetet samt Speakers Corner.

Kvällen avslutades med en mäktig konsert av Gidon Kremer, Naida Cole och Kremata Baltica.

CHILDREN + MUSIC = FUTURE

Söndagen, avslutningsdagen, gick i stort sett i sammanfattningens tecken med diskussioner och paneldebatt. Inledningsvis – i arla morgonstunden – gavs dock två föredrag. Det var projektledare Stewe Gärde som bl a berättade om den nya kursplanen och gav exempel på hur musiken i skolan kan ge grundkunskaper inför det livslånga lärandet. Han nämnde bl a också om en ny civilingenjörsutbildning som startar i Luleå, som går ut på mötet mellan konst och teknik.

En av dessa dagars mest intressanta föreläsningarna bjöd Maria Spychiger på (PhD i Utbildningspsykologi, Universitet i Fribourg, Schweiz.). Hennes grundtes var kort och gott: "children + music = future". Hur hon kommit fram till detta påstående redogjorde hon för genom att hänvisa till den forskning som bedrivits med femtio skolklasser i Schweiz. Den visar bl a på att i klasser där musiken fått en markant större plats i undervisningen på bekostnad av ett minskat antal timmar i vissa grundämne, har ändå den genomsnittliga eleven presterat bättre studieresultat än med klasser med "vanlig" undervisning. Därtill har den sociala samhörigheten ökat.

Grundfrågan som var återkommande under konferensen var: "En timme musik om skoldagen – vad skulle hända då?" Något givet svar finns inte på frågan, men alla vi som var där åkte hem med den förvisningen om att då skulle strofen i den kända sången äntligen stämma: ...och den ljusnande framtid är vår!

Musik- livets gödsel

– Av Britta Gustafsson –

Lördagen inleddes med professor Töres Theorells föredrag om kulturens betydelse för barnets hälsa. Han menade att en av skolans viktigaste uppgifter är att stimulera social och känslomässig utveckling, eftersom vår moderna komplicerade tillvaro ställer stora krav på samarbete människor emellan. Då musiken är ett utmärkt redskap att utveckla dessa egenskaper bör skolan satsa på denna undervisning. Som belägg för sina teorier i detta ämne redogjorde han för hur vetenskapliga studier bedrivits av patienter med kronisk smärta och hur då deras tillfrisknande stod i relation till deras tidigare musikupplevelser.

Ett mycket intressant ämne som kunde fått större utrymme i programmet.

Därefter fylldes Nalen av ljuva toner framlekt på flygeln. Det var barnläkare Bengt Erik Ginsberg som inledde sitt föredrag med att själv bjuda på en musikalisk resa med fantasieggande variationer över en folkvisa. Denna Ouvertyr på föredraget speglade föredragets innehåll: "Livets Ouvertyr – musik och musikalitet i ett livsperspektiv." Han framhöll sedan att musiken är ett medel för livet – ett "livets gödsel" – som öppnar kanaler i människor, mellan människor och över gränser. Han utgick ifrån de samtal och erfarenheter han haft med barn mellan 0-18 år och deras familjer under sina 30 år som barnläkare. En slutsats han dragit var att en av musikens viktigaste uppgifter var att skapa en identitet för barnet oavsett kulturell bakgrund. "Men pass upp för överdosering – jämför med AD-droppar – man blir inte friskare för att man tar dubbel dos", var en reflexion han delgav oss. En obesvarad fråga som fastnade i åhörarens, vid det här laget, kaffetörstande sinne var hans undran: "Varför tystnar musiken i människor".

Efter kaffe och en nypa luft på gata Regering bänkade sig åter åhörarskaran i den anrika salen. Nu bjöds det på Känslorosan dvs en presentation av en pedagogisk metod som går ut på att klassisk musik i kombination med berättande gör barnet medvetet om sina känslor och att alla kän-

SÄG DET I

-Av Erik Sjaunja-

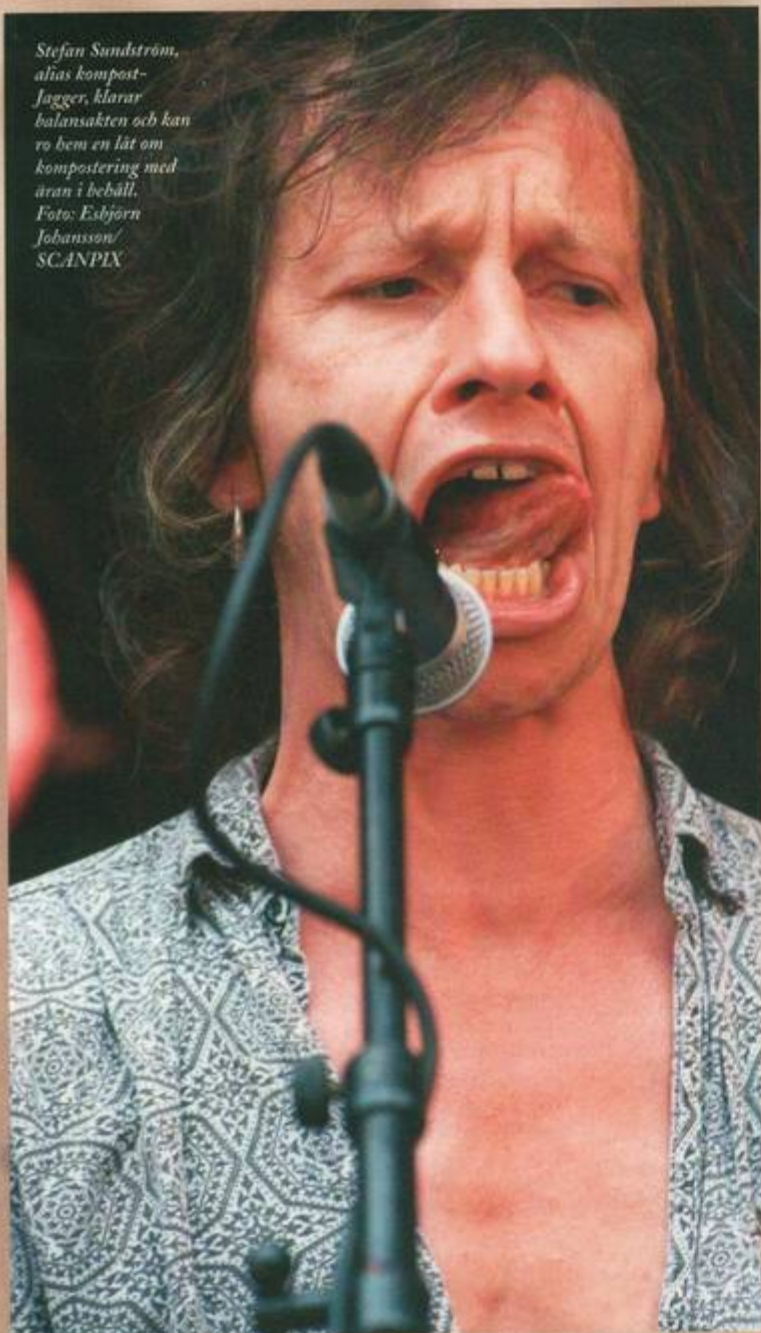
toner

All populärmusik handlar inte om kärlek. Det finns även musik som handlar om att förändra världen och skapa en bättre miljö.

Kultursmockan har rotat runt i skivbackarna för att hitta dessa låtar.

Det blev en resa från hippiegänget Träd, Gräs och Stenar till veganerna i hard core-bandet Refused.

Stefan Sundström,
alias kompost-
Jagger, klarar
balansakten och kan
ro hem en låt om
kompostering med
äran i behåll.
Foto: Esbjörn
Johansson/
SCANPIX

Det har alltid funnits artister som levt i övertygelsen att deras musik är en maktfaktor som kan förändra världen. Främst har det handlat om arga vänstervridna texter som riktar sig mot korrupta regimer, sociala orättvisor och förtryck i största allmänhet. Miljöfrågor har historiskt, med några få undantag, aldrig varit ett särskilt hett ämne för textförfattare. Men parallellt med en växande medvetenhet om planetens förgänglighet har miljödebatten tagit sin rättmätiga plats även i skivkonvoluten. De politiska texterna fick sitt genombrott under 60-talet med låtar som Bob Dylans *Blowin in the wind*, och Pete Seegers; *Where have all the flowers gone*. Sångerna var ofta protester mot kalla kriget och det hot som atomvapen utgjorde mot hela mänskligheten.

Från USA spreds sedan protesttraditionen vidare till Europa. Här i Sverige måste Cornelis Vreeswijk ses som en av de mest betydelsefulla pionjerna. Men guldåren för de samhällskritiska texterna inleddes på allvar i början av 70-talet. Några legendariska Gärdefester blev startskottet för den musikrörelse som är mer känd som proggen.

Ett av de viktigaste banden för musikrörelsens framväxt var hippiedoftande Träd, Gräs och Stenar. Deras musik var i huvudsak instrumental, men att de tog ställning för miljön står utom allt tvivel. På det ovanligt talföra albumet *Rock för kropp och själ*, finns textraden: "Låt Oss Förändra Världen MED Naturen! Sänk Energikonsumtionen!"

MILJÖKONFERENS I STOCKHOLM

Samma år som Philemon Arthur & The Dung chockade Sverige med sitt urflippade album hölls den första riktigt stora miljökonferensen i Stockholm. Eftersom miljöfrågorna stod högt på den politiska dagordningen blev även musikrörelsen engagerad, och diverse så kallade proggband spelade i samband med konferensen.

I flera av de album som gavs ut av musikrörelsen på 70-talet återfinns ren miljöpropaganda. Contact raljerar kring miljöförstörelsen av sjöar och vattendrag i låten *Fisken*, från den mycket gröna plattan; *Hon kom över mon*. Det hände även att band tog ställning direkt i en miljöfråga och där är *Envoys LP*; *Almarna* är folket det tydligaste exemplet. Om plattan verkligen bidrog till att almarna i Kungsträdgården räddades måste dock vara osagt. I slutet av 70-talet dog proggen som en följd av inre stridigheter och ett ökat tryck från politiska partier som vänsterextrema SKP och KPML(r). Men det var inte bara politiker som försökte infiltrera musiken. Även miljörörelsen försökte utnyttja proggen till sina egna syften och det kvävde många artister.

PUNK FÖR MILJÖN

Vissa proggare som Mikael Wiehe och Björn Afzelius fortsatte visserligen sina musikaliska karriärer efter musikrörelsens fall, men sedan var det punken som tog över scenen när det gällde

samhällskritiska texter. Där går det också att finna spår av miljö-engagemang även om punkens texter till största del handlade om att riva befintliga strukturer och sparka storebror i baken. Guld och döda skogar med Imperiet, Det sura regnet med Strebers och Sol över oss med Dia Psalma är några undantag. På 80-talet fick stödgäldarna sitt stora genombrott genom gigantiska Do they know it's christmas och Live AID till förmån för u-länderna. I Sverige anordnades ANC-galan 1985 med Mikael Wiehe och Tomas Ledin som frontfigurer. Första större galan för miljön kom i samband med Vattenfestivalen i Stockholm under 90-talets första hälft. Namnet var Kretsloppsfestivalen och bakom den stod det då nybildade nätverket "Artister för Miljö".

ARTISTER FÖR MILJÖ

Det var miljöorganisationen Det naturliga steget som initierade bildandet av "Artister för miljö". Organisationens grundare Carl-Henrik Roberts föreläste om de fyra systemvillkoren för hållbar utveckling och lyckades engagera en stor del av Sveriges dåvarande popelit. En av de mer drivande artisterna av ABBA-medlemmen Frida Lyngstad och som mest hade nätverket kring 150 artister knutna till sig, bland annat Tommy Körberg, Orup, Marie Fredriksson och Dr Alban för att nämna några.

- Många artister kände att de ville göra något och det här blev ett sätt att använda kändisskapet till något vettigt, berättar Håkan Björking som fungerade som nätverkets koordinator.

- Det finns mycket att göra som artist och jag tycker att det finns självklara kopplingar mellan miljö och musik. Att skriva 15 låtar om miljön är kanske inte så lätt, men genom att samarbeta med andra kan alla bidra med något.

Den senaste tiden har "Artister för miljö" legat lågt, men under de aktiva åren hann nätverket med en hel del. Håkan Björking pekar speciellt på kabarén Pengarna eller livet där uppskattningsvis tre miljoner personer bland annat såg Tommy Körberg göra succé som besprutad bifftomat. Och i början av 90-talet arrangerade Frida en uppmärksammas konsert för miljön på Borggården, vilket för övrigt är den enda konserten hittills som har ägt rum på stöttet. I samband med konserten spelade de även in en singel med Evert Taubes Änglamark och John Lennons Saltwater som sålde några tusen exemplar.

TVEKSAM TILL FÖRÄNDRING

Lars Lilliestam är musikforskare vid Göteborgs universitet. Till skillnad från Håkan Björking ställer han sig tveksam till musikens möjligheter att förändra världen:

- Vissa artister har ambitioner att skriva låtar som förändrar världen, men det handlar nog mer om att uttrycka befintliga tankegångar, säger han.

- Det är ungefär som problemet med hönan och ägget. Frågan är om musiken har initierat något eller bara ackompanjerat samhällets förändringar. Men jag tror definitivt att rockmusiken har hjälpt till att uttrycka tankegångar och ideologiska strömningar, säger Lars Lilliestam och fortsätter:

- Bob Dylan har säkert bidragit till att påverka personens självbild och tankar om världen. Men därifrån är det ett långt steg till att säga att han har förändrat världen.

Att miljön lever ett liv i skymundan inom popmusiken beror antagligen på en överhängande risk att framstå som pretentiös på ett negativt sätt. Det är en skör tråd som skiljer en text från träffsäker till en pinsam flopp.

- Det blir lätt töntigt att skriva rakt på sak om miljön. Kompostera mera och odla morötter går det ju bara inte att sjunga, menar Lars Lilliestam.

Stefan Sundström är dock en artist som brukar sägas klara av balansakten och kan ro hem en låt om kompostering med äran i behåll. Hans avskalade och ärliga musikaliska uttryck är nyckeln till hans framgångar. I diskografin återfinns låtar som Kompost-visa, En tyst minut för felsorterade sopor och Sopvisa för Jan Banan. Därför är Stefan Sundström den artist som i dag kanske är starkast förknippad med miljöfrågor. Under turnén med Bland skurkar, helgon och vanligt folk, även kallat proggtåget, fick han de talande smeknamnet kompost-Jagger.

Men inte heller Stefan Sundström tror att hans låtar har inneburit någon större samhällsömdaning. I en intervju har han sagt

att de som köper hans plattor antagligen redan delat hans värderingar.

Från Stefans Sundströms direkta hyllningar till kompostering finns det en enorm spännvidd av låtar som är mer eller mindre laddade med miljöbudskap. Lars Lilliestam väljer att lyfta fram Ulf Lundells Öppna landskap. En låt som är fylld av naturromantik och träffade den svenska folksjälen mitt i prick.

- Jag tycker att Öppna landskap är väldigt och en fantastisk miljölåt. Han precisa naturskildringar blir en ställningstagande för miljön på samma sätt som många av Evert Taubes låtar.

Även hon Eldkvarn går det att finna miljöengagemang. I Dylan-inspirende Älskaren från de öde landet får lyssnaren följa med på en lång resa genom ett land delvis sargat av miljöförstöring. Lars Lilliestam betonar att texter inte behöver vara formulerade rakt på sak för att kunna föra fram ett miljöbudskap.

TAR INTE STÄLLNING

- Den nutida rockmusiken tar inte ställning. Det är egentligen Mikael Wiehe, Joakim Thåström och Ulf Lundell som har politiska undertoner i sina låtar. Men många gånger kan icke-politiska låtar få större betydelse än låtar som är uttalat politiska. Musik som väcker undran och fantasi är säkert effektivare än att skrika om att vilda strejker lönar sig, säger Lars Lilliestam och hänvisar till den ryske forskaren Peter Wicke som konstaterade att man inte kan dansa till ideologi.

- Vissa politiska ställningstaganden är underförstådda. Under hippie-eran i slutet av 60-talet skrevs det knappt en låt där man direkt tog ställning mot Vietnamkriget eller sjöng den fria kärlekens lov. Ändå var det självklart att man stod för just det.

NYHET!

Hyr en hel orkester!

En klassuppsättning typ "Musse Combo" med 30 stycken instrument, från flöjt till tuba, kostar endast 2.900 kr plus moms per månad. Ring för offert på just Er orkester.

TRUMPET,
TVÄRFLOJT,
KLARINETT,
TROMBON
80:-
KR/MÅN

HORN
SAXOFONER
EUPHONIUM
150:-
KR/MÅN

Välkomna till Tommy och Bernt Andersson, professionella instrumentreparatörer. I vår butik säljer vi även nya och begagnade blåsinstrument, samt tillbehör.

TONWERKSTAN

Behmbrogatan 5d, 611 34 Nyköping

Tel o fax: 0155-21 97 77

e-post: info@tonwerkstan.se

- Få låtar är öppet politiska. Politiker brukar citera Ulf Lundells Folket bygger landet och det är väl den enda låt som fått politisk betydelse i Sverige under de senaste åren, säger Lillies-tam.

Men Ulf Lundell är inte ensam om att, mer eller mindre medvetet, driva miljöfrågor med musiken hjälp på senare tid. Större delen av di Levas produktion handlar om att leva i samklang med naturen. Lady i det gröna från skivan Jag är du är kan tolkas som en ren hyllning till den här planeten. Även Jag åter inte mina vänner har miljöassociationer även om den främst är en protest mot kött som livsmedel. Men låten får betydelse i miljö-sammanhang eftersom veganism ofta är kopplat till en hög nivå av miljömedvetenhet. Och från di Leva är steget inte långt till core-bandet Refused från Umeå. Det var tillsammans med Refused som di Leva spelade in Jag åter inte mina vänner. Refused är upplösta i dag men ett av det sena 90-talets mest samhällsengagerade band.

En intressant fråga är hur artister som Träd, Gräs och Stenar eller di Leva hade tagits emot som nykomlingar i dag. Många har varnat för den utarmning och likriktning som pågår inom musikbranschen. Skivbolagen blir både färre och större samtidigt som pengar och upplagor mer än någonsin styr vad som ges ut. För ett par år sedan börjades introduceras till och med MNW, musikrörelsens viktigaste skivbolag som starkt vände sig mot upplagetänkande.

Men naturligtvis går det inte att tvinga fram ett samhällsengagemang i texter och musik. Frågan är om det ens är intressant. Om pop-musiken överhuvudtaget har någon uppgift så är det att beröra lyssnaren. I vilken skepnad det sker är av underordnad betydelse. Och den dag ett band miljöcertifierar sig och miljömärker sina plattor är rocken definitivt död. Stendöd.

LERUMS KOMMUN

Kulturförvaltningen söker

CHEF FÖR KULTURSKOLAN

Kulturskolan i Lerum är en modern expansiv kulturskola med ett gott arbetsmiljö. Vår chef går nu vidare till andra utmanande arbetsuppgifter.

Din uppgift blir att leda, planera och vidareutveckla denna verksamhet och marknadsföra kulturskolan till kommunens invånare, skolor m m.

Du bör vara engagerad och entusiastisk, drivande och handlingskraftig, flexibel, kunnig och iderik. Du bör ha kunskap och erfarenhet av utvecklingsarbete samt ha arbetat inom något eller några av de verksamhetsområden som ingår i kulturskolan.

Vill Du veta mer kan Du ringa t.f kulturchef Per-Erik Tolonen, tel 0302 - 52 14 78 eller kulturskolechef Britt-Marie Tholsson, tel 0302 - 52 12 70. Facklig företrädare för Lärarförbundet är Eva Palmers, tel 031 - 26 11 22.

Välkommen med din ansökan med löneanspråk till

**Lerums kommun,
Kulturförvaltningen,
443 80 Lerum**

senast 2000-09-25

Umeå Musikskola åker till Portugal

Med anledning av Sveriges Ordförandeskap i EU första halvåret 2001 har svenska UD anslagit 20 miljoner kronor till att knyta nya vänortsbånd inom EU. Ett projekt som kallas Vänort 2001.

På Umeå Musikskola har vi länge sökt möjligheter att kunna resa på en ordentlig studieresa men eftersom vi är en stor skola så har det hittills under 1990-talet tyvärr saknats medel för detta. När vi fick tips om Vänort 2001 såg vi direkt möjligheterna...

Redan under förvären 2000 etablerades kontakter med en musikskola i Lissabon; Escola de Música Nossa Senhora do Cabo och dess rektor Senhora Elena Lima.

Lissabon är ju en mycket gammal kulturstad och det framstod som lockande att studera och lära känna musik- och kulturlivet i Portugal. Portugal är ju också ett av de länder inom EU som ligger "längst ifrån" Sverige både geografiskt, socialt och kulturellt.

Planer smiddes och vi fick ihop en ansökan som sedan i sistastund skickades in till UD. Under resten av våren gick vi i väntans tider, men den 15 juni kom beskedet: Vi hade blivit tilldelade hela det belopp som vi sökt, nämligen 704 000 kronor! Detta bidrag är stort nog för att en anseelig grupp ska kunna åka från båda länderna (svenska UD betalar ju även för den portugisiska gruppen).

Syfte är att genom möten mellan individer och kulturer skapa nya band mellan länderna. Att genom ett utbyte av metoder, repertoar och erfarenheter bidra till pedagogisk, kulturell och samhällelig förståelse. Kort sagt att med musiken och det gemensamma musikintresset som grund bygga broar mellan Sverige och Portugal och mellan Umeå och Lissabon. Detta kommer både för lärare och elever vid de båda skolorna att tjäna som rik inspiration både innan besöken genomförs och lång tid efter. De erfarenheter som görs kommer att föda nya tankar och metoder och bidra till ökad förståelse för folk emellan.

Hur? Vi kommer under senhösten

2001 att resa med en grupp svenskar till Lissabon och under hösten 2001 kommer en motsvarande grupp Portugiser att gästa oss i Umeå.

Vistelsen i respektive länder kommer givetvis att innehålla massor av musicerande både tillsammans och var för sig men också seminarier, "workshops", rundresor i trakten, studier av respektive lands etniska musik samt givetvis ett intensivt och rikt umgänge.

Vi har just börjat detaljplaneringen. Följ oss med spänning i kommande nummer.

Torbjörn Neiman,
Rektor vid Umeå Musikskola

-Av Ulf Eklund-

Gränslöst samarbete

Trosa Musikskola driver EU-projekt med skolor i Italien och Estland

Samarbete över gränserna blir allt vanligare.

I Sveriges "Musse Combo-Mecka"; Trosa, är det inget undantag. Nu pågår ett utbyte med skolor i Italien och Estland.

- Kärnan i projektet är att lärare träffas för att dela med sig av erfarenheter, säger Pär Lindh, musikledare vid Trosa Musikskola.

I den gemensamma projektbeskrivningen står att läsa: "Utveckla elever genom utbyte av kulturella språkliga och musikaliska erfarenheter." Det handlar kort och gott; om att träffas och umgås.

I december förra året reste Pär Lindh, tillsammans med en representant från Estland till Ventimiglia i Italien för att presentera projektplanen. Och i juni blev det återbesök då Pär tog med sig musikskolans högstadiorkester.

- Den resan skedde inte med hjälp av EU-pengar, istället ihopsamlade medel från stipendier och egna insatser. Bidrag betalas alltså inte ut för elevers resor, istället för att lärare ska kunna träffas och utbyta erfarenheter, berättar Pär Lindh.

Den resan blev en riktig höjare.

SPÄCKAT PROGRAM

- Det var fantastiskt och ett otroligt häftigt program. Jag tror vi genomförde sju konserter på en vecka. Syftet var att visa skolans barn, föräldrar och lärare vad det handlar om i verkligheten. Hur bra det kan bli och hur roligt man kan ha genom att spela ihop i en orkester.

Trosa Musikskola fick motta stadens plakett i TV på bästa sändningstid.

- Det var verkligen ett bra arrangemang, så nu har vi något att bita i när italienarna besöker oss senare i höst.

Förutsättningarna är olika och för att hjälpa skolan i Ventimiglia med en hel klassuppsättning av instrument har Trosa tagit hjälp av Tonwerkstan i Nyköping. De har lanserat ett nytt koncept som gör det möjligt för musikskolor att hyra klassuppsättningar till en rimlig kostnad.

SOM EN RODDBÅT

- Det är verkligen roligt att vi kunde lösa behovet på det här sättet. Budgeten är inte speciellt stor, sammanlagt rör det sig om cirka 60 000 kronor, fortsätter Pär som liknar projektet vid en roddbåt:

- Vi bygger båten samtidigt som vi rör den.

Tommy Andersson, Tonwerkstan i Nyköping, överlämnar ett instrument till Pär Lindh med anledning av musikskolans EU-projekt tillsammans med skolor från Italien och Estland.
Foto: Hans Åke Runell

SMPU

SVENSK MUSIKPEDAGOGISK
UNION

SMPU-DAGEN

Onsdag 1 november 2000

kl 9-18

Adolf Fredriks skola,

Stockholm

(Ingång Västmannagatan)

"Det får ni lösa i arbetslaget!"

Inspirerande idéer, samtal och tips om hur man kan få musikfungerande arbetslag.

Ur programmet: Ramsebarnen från Göteborg,

Miranda-modellen från Mora

"Sång-Karin kommer!" "Kom ska du få en sväng utav mig!"

Kostnad 650 kronor

Ytterligare information och anmälan senast 9 oktober

Rikskonserter/SMPU

Christina Svensson

Nybrokajen 11

111 48 Stockholm

tel. 08-407 17 04 fax 08-407 17 10

e-mail: christina.svensson@srk.se

-Av Jonas Brändström-

Gibson & Fender

-tvillingbröderna Åhdéns stora passion

-Gibson Flying V...

Den mytomspunna och kultförklarade elgitarren tillverkades bara i 98 exemplar. Då var den en stor flopp, i dag är den närmast ovärderlig. Tvillingarna Åhdén från Vännäsby utanför Umeå äger två - en -58:a och en -59:a.

Fender och Gibson är tvillingbrödernas favoritmärken och fattas bara annat. De båda amerikanska gitarrtillverkarna har gjort de mest mytomspunna gitarrerna genom alla tider.

Foto: Jonas Brändström

- Det var ingen som ville ha en Flying V på den tiden. Den var för extrem både i ljud och form. Några svarta bluesmusiker köpte den eftersom priset var lågt, men efter att bland annat Eric Clapton börjat spela på den flera år senare ville helt plötsligt alla ha en, berättar Samuel Åhdén.

Tvillingbröderna Samuel och Michael Åhdén från Vännäsby utanför Umeå har samlat på elgitarrer sedan mitten av 70-talet och deras samling anses idag vara en av världens finaste. Fender och Gibson är brödernas klara favoritmärken och fattas bara annat. Det båda amerikanska gitarrtillverkarna har gjort de mest mytomspunna gitarrerna genom alla tider.

- De är helt enkelt bäst, både till ljud och utseende, men för oss är gitarrns historia och vem som använt den minst lika viktig, påpekar Michael Åhdén.

Och det är stor musikhistoria bakom de flesta av tvillingbrödernas dyrgräpar. John Entwistle i The Who specialbeställde en svart Fender Telecasterbas, den ende i sitt slag är numera i bröderna Åhdéns ägor. Andra storheter är bland annat Paul McCartney och Suzie Quatro. Gene Parsons i Byrds gav namn åt en Parson White Stringbender som monterades på en Les Paul Junior -55, enda exemplaret av det märket. Gissa vilka som har den?

BEATLES BLEV ROLLING STONES

Bröderna skiljer dock sig något i valet av favorittillverkare. Samuel föredrar Gibson bäst medan Michael helst spelar på Fender. Ett angenämt dilemma, anser de båda.

- Då kan vi ju täcka in båda och få med precis allt.

Bagatell musikprodukter

Nu finns äntligen ett vettigt notställ för Klaverspelare.

Bagatell klaver-notställ passar till piano, flygel, synth, och alla slags keyboards. Klart att användas på 3 sekunder. Med Bagatells unika patent kan du ställa upp **5 A-4** sidor i bredd, klarar även tunga böcker utan problem. Längd 1 meter = 6 oktav. Utmärkt som "skrivbord".

Bagatells klavernotställ är tillverkat av **Plexiglas**, något tonat (som en bilruta) för att slippa reflexer. Finns även i Björkfärg natur, brun eller svart lasyr. **Köp 4 betala för 3.** Prova 3 veckor utan kostnad.

Vi har dessutom ett brett sortiment på de flesta typer av notställ till konkurrenskraftiga priser.

Rulla lätt med Bagatells nya pianomedar för endast 595 kr exkl. moms. Monteras enkelt för den som är lite händig.

Kontakta: Bagatells musikprodukter, Husbyvägen 7, 590 54 Sturefors.
Tel: 013-527 50, Fax 013-527 52, Mobil: 0708-30 75 74

I bland blev vi idiotförklarade eftersom många ansåg vi köpte dem till överpriser. I dag kostar de flera gånger mer i dollar

Brödernas intresse för rock'n roll och elgitar har funnits sedan de var små, men intresset rör inte enbart musiken utan det allt som rör -50 och 60-talen. Både Michael och Samuel rattar bland annat var sin tidsenlig amerikanare från slutet av 50-talet, bilar upprustade i toppskick. Självklart äger de även första numret av Playboy, en riktig raritet.

- Vi fick för oss att allt från USA var bra, musik, bilar och så vidare. Det är helheten vi är ute efter.

Allt började när de då 13-åriga tvillingarna skulle köpa en popbidning i pappas konsumbutik i Vännäs. Det fanns två tidningar att välja på, en med Beatles på omslaget och en med Rolling Stones. Bröderna bestämde sig för tidningen med Beatlesomslaget, men när de kom hem upptäckte de att de fått med sig fel tidning, en förväxling de inte ångrar i dag, berättar Samuel.

- "Stones" och framför allt Brian Jones blev direkt vår stora idol med sitt fasligt långa hår och tuffa framtoning. När gitaristen Mick Taylor sedan anslöt sig till gruppen 1969 med sina rockiga gitarrsolon var lyckan fullständig.

Keith Richards blev sedermera hjälten. Inte för att han spelade bra utan för sitt råa uppträdande på och utanför scenen.

Självklart ville bröderna i Vännäsby helst ha en likadan gitarr som "Stones" gitarrist, men på den tiden var utbudet i Umeås musikaffären mycket begränsat. I stället kom de i kontakt med en kille i Stockholm, Jan "Halkan" Hallqvist, som specialiserat sig på att importera Fender och Gibson-gitarrrer från USA.

DRÖMGITARREN STALS

Samuel minns fortfarande den gång han köpte sin första riktiga drömgitarr, en Gibson Les Paul Custom -55. Gitarren kostade honom då 5 400 kronor, året var 1976.

- Jag hade sparat ihop 6 000 kronor för att kunna resa runt i Europa. På väg söderut hälsade jag på hos "Halkan", som då räknade ha en hemma, och jag kunde inte låta bli och slog till.

Efter köpet hade Samuel bara 600 kronor kvar så europaresan tog slut redan i Danmark. Men såg den lycka som varar. En enda spelning senare rikare blev hans ögonsten stulen.

- Det var helt fasansfullt och med tanke på dagens prisbild på gitarren var det en

riktig katastrof.

Turligt nog hade Samuel försäkrat sin dyrgrip och för försäkringspengarna beställde han en ny. Då upptäckte även bröderna att den nya lät helt annorlunda och de kom snabbt fram till att alla gitarrrer hade sin egen speciella karaktär. Då tog även samlandet fart på allvar och mellan 1979 och 1985 införskaffades åtskilliga dyrgripar från andra sidan Atlanten.

- I bland blev vi idiotförklarade eftersom många ansåg vi köpte dem till överpriser. I dag kostar de flera gånger mer i dollar, förklarar de båda.

VÄGRAR SÄLJA DYRGRIPARNA

I brödernas samling finns numera flera hundra gitarrrer, exakt hur många det är vill de inte riktigt säga. Och det totala värdet?

En gång gjorde vi oss av med 17 mycket fina gitarrrer för att kunna köpa en enda

Frågan har de fått åtskilliga gånger, men den är fortfarande obesvarad. Numera nyproduceras Gibsons klassiska Flying V och priset för en ny är en bra bit över 100 000 kronor. Ett oerhört sällsynt och lagom inspelat original kostar mycket mer.

- Vi kan väl säga att om vi skulle sälja en behövde vi inte arbete mer. Det är nog den bästa pensionsförsäkring man kan ha, inte ens börsen har haft en chans, svarar Michael diplomatiskt.

Han påpekar dock att de aldrig säljer några av dyrgriparna, mest på grund av känslomässiga skäl, men när de lyckats hittat någon riktig pärla de saknar i samlingen och inte haft råd, har byten kunnat äga rum.

- Vi har aldrig haft några stora summor

pengar att röra oss med. En gång gjorde vi oss av med 17 mycket fina gitarrrer för att kunna köpa en enda.

I dag skulle de två aldrig ha råd bygga upp en liknande samling med tanke på en enorm prisuppgång på gamla gitarrrer. Främst är det japanerna som idag betalar nästan vad som helst.

"VÄRLDENS FÖRSTA ELPLANKA"

Bland Fenders finns olika årsmodeller av Stratocaster, Telecaster, Nocaster, Broadcaster, Esquire, Jazzmaster, Electric Twelve, jazzbasar, precisionsbasar, fem- och sexsträngade elbasar.

- Kolla här, en Fender Broadcaster från 1950 och här, världens första elplanka, en Gibson Les Paul från 1952.

De riktiga sprudlar om bröderna när de försiktigt plockar upp ögonstenarna ur de slitna gitarrrfodralen, självklart är även de original.

Gibson har också sina varianter och alla är representerade i Samuel och Michaels samling. Les Paul, ES 345, ES 335, ES 330, ES 225, ES 125, Switchmaster och ES 350. Barney Kessel, Firebird, Thunderbird, båda utformade och namngivna av Ray Dietrich som var bildesigner i Detroit, elbasarna EB 1, EB 0 och EB 2, Melody Maker, Flying V, Explorer, Everly Brothers.

En Gibson Flying V från 1958. Ja, de har en -59:a också. Två av de totalt 98 Flying V som tillverkades - Gibson Les Paul Stan-

Tvillingbröderna Samuel och Michael Åbén letar helst efter unika och väl inspelade gitarrrer. Här är en lagomt nytt Fender "Nocaster" -51, en mycket speciell gitarrr som egentligen inte finns. Foto: Jonas Brändström

dard är ändå den absolut viktigaste gitarren i rock-kretsar. Eric Clapton använde den 1966 på plattan med John Mayall's Blues Breakers, en platta som totalt förändrade synen på gitarrsoundet, säger Samuel.

Självklart äger de även två Les Paul Standard från 1960.

VILL PLACERA UMEÅ PÅ KARTAN

Mellan den 25 mars och sista oktober i år är stora delar av bröderna Åhdéns guldskatt utställda för allmän beskådan på Musikmuséet i Stockholm. Trots att utställningen på Musikmuséet saknar motstycke är det bara en del av brödernas totala samling - en samling som börjat bli för stor för bröderna själva. De hoppas nu locka till sig en finansiering för ett blivande gitarmuseum i Umeå.

Kommunen har hittills sagt nej och med hänvisning till att det är brist på en lämplig lokal. Därför tvingas de istället ha alltnerpackat och utspritt i olika förrådsutrymmen mellan utställningstillfällena. Nyligen hittade dock bröderna själva en lämplig lokal och nu hoppas de att kommunen ska tänka om.

- Vi vill placera Umeå på kartan, men vi klarar inte att starta allt själva. Det vore synd för umeborna och alla andra intresserade att gå miste om att få en unik utställning som faktiskt intresserar alla generationer, förklarar Samuel Åhdén.

Bröderna har tidigare varit mycket tvek-

Samuel och Michael Åhdén med sina riktiga guldskatt. Två originalexemplar av den kulturförklarande gitarren Gibson Flying V från slutet av 50-talet.

samma till att vara med på några nya utställningar efter Musikmuséet, men i sommar har de fått flera förfrågningar från intresserade städer i både Sverige och övriga Europa.

- Vi har ännu inte tagit ställning till några ytterligare utflykter. Vårt mål är ändå att utställningen ska kunna stanna kvar och visas i Umeå.

JAN SEJMO

KOM VIDARE på gitarr

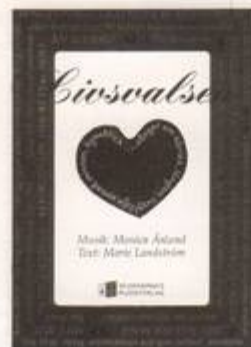
har bredd i sin metodik. Här kombineras klassisk teknik och notspel med bruksgitarrspel.

- ☛ Ackordspel med olika tekniker
- ☛ Melodi och bas från ackordanalys
- ☛ Arpeggio, fingerspel, barrégrepp.

Del 3 i KOM-serien efter de omtänkta KOM IGÅNG och KOM IGEN.
C:a-pris 189,00 SKG 10021

Skördetid!

Här är de färskaste frukterna ur SK-Gehrmans korg.

MONICA ÅSLUND LIVSVALSEN

En hyllning till sentimentaliteten
För blandad kör - 12 sånger
om livet. Texter: MARIE
LANDSTRÖM
C:a-pris 60,00 SKG 10079

ANNA CEDERBERG EN ÄNGEL BERÄTTAR

ett julspel för barn och ungdom.
Texter: MARIA CEDERBERG
Manus: ANNA HÖGBERG
C:a-pris 55,00 SKG 10081

CECILIA BYSTRÖM LEK och PEKSÅNGER

För barn upp till sju år - och kanske lite till. Över 60 sidor
sånger - vissa med peksidor för
de minsta, andra med lekar eller
annan aktivitet. Låt ditt eget barn
eller barngruppen prova på de
många musikstilarna! Spela med
själv eller använd medföljande
CD!
SKG 10014 c:a-pris 249,00

SK-GEHRMANS
MUSIKFÖRLAG

SK-Gehrmans Musikförlag AB,
Box 6005, SE-102 31 STOCKHOLM
order: 08-610 06 10 fax: 08-610 06 26
order@sk-gehrmans.se

Som jag ser det...

Musikskolans utveckling mot...

Minns Du? Diskussionerna om inriktningen, dvs en bred musikskola utan krav på särskilda kunskaper i musikaliska ting och utan att eleven skulle testas för att pröva eventuell lämplighet för att antas som elev mot en skola med lämplighetstester och nästan av konservatoriemodell. Vad blev resultatet? Den falang som förespråkade en bred musikskola dit alla var välkomna vann. Idag ser vi resultatet, en verksamhet som gett ett stort antal barn- och ungdomar möjlighet att få en musikalisk bildning och utveckla sin instrumentala färdighet, samt en nästan osannolik utveckling av ungdomsmusiken.

Den instrumentala färdighet och musikaliska kunnande som de elever som gått i kommunala musikskolan och som fortsatt på musikskolan ligger på toppnivå i Europa.

Har vi någon gång haft så många som sysslar med musik i någon form på sin fritid? Så kom nästa diskussion. Skulle vi släppa in andra ämnen än musik i "vår skola".

Själv förespråkade jag det och startade en skola med - förutom musik - bild, dans och drama. Föreningen Sveriges Musikskoleledare som föreningens hette på den tiden hade lagt den årliga sammankomsten i Sundsvall. Diskussionerna var minst sagt livliga och det fanns ett kompakt motstånd mot att föra in andra ämnen och därmed ändra inriktning mot en kulturskola.

Ett gott exempel på det var den paneldebatt som föreningen organiserat för att diskutera just musik kontra andra ämnen i musikskolan.

Björn Ståle var debattledare, vår kulturminister Wikström (folkpartiet) satt med i panelen och så även jag tillsammans med ett antal personer. Trogen är de flesta av oss som var där inte längre verksamma utan iaktar med stort intresse vad som försiggår i branschen.

Debatten var livlig, mest emot. Dvs andra ämnen än musik. Kulturministern begärde ordet och sa: "Någon flumskola ala Birger Ericson vill vi inte ha". Så mycket applåder som han fick då har han nog aldrig, vare sig förr eller senare fått.

Jag satt där med skammens rodnad på mina kinder och kände mig som den store svikaren som satte barnens bästa före mina kollegors bekvämlighet.

Utvecklingen visar att ni som nu leder utvecklingen sätter barnen och ungdomarna i centrum. Jag är övertygad om att vi ganska snart kommer att få se samma utveckling i andra ämnen som vi nu ser i musik.

Fortsätt på den inslagna vägen men tro inte att ni nu kan sätta er ner och förvalta det ni nu har uppnått.

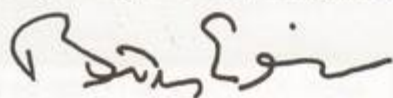
Utvecklingen går vidare och nya krav på verksamheten kommer att ställas vilket inte innebär att ni skall sätta upp fingret och känna varat vinden blåser utan även i fortsättningsvis sätta barnens och ungdomarnas bästa i centrum.

Vad som är "det bästa" kommer ständigt att växla beroende på hur samhället utvecklas och det kommer att kräva ännu större lyhördhet och kunskap från er sida.

Nu sitter jag - norrlänningen - i ett litet samhälle (Färlöv) i Skåne och iaktar med stort intresse vad ni sysslar med. Jag har startat egen firma - Birgers Lusthus - i ett gammalt IOGT-hus där jag skall bedriva kulturell verksamhet, alltså "inte bara" musik.

Någon gång då och då åker jag ut och talar om vad jag tycker om både det ena och andra och inte minst om hur man som chef gör ett bra jobb utan att krängla till livet för sina medarbetare och sig själv.

Många hälsningar till er alla från den gamle uven

Birger Ericson

...signerat Daniel Hellström/Jonas Andersson

Bilder kan manipuleras på mängder av sätt, bara man har det rätta programmet. De mer avancerade effekterna hittar man oftast i de dyrare grafikprogrammen. Men häng inte läpp för det! Vi ska visa att man faktiskt kan göra en hel del roligt med en bild genom att bara använda program som är gratis eller redan finns i din dator!

Ett väldigt lättkött program som följer med Microsofts Windows-versioner heter MS Paint. Denna applikation lämpar sig dock inte till några större operationer, utan är främst tänkt att fungera som ett enkelt ritprogram. Det stöder bara de tre vanligaste bildformaten som redogjordes i förra numret, och är även i övrigt ytterst begränsat. Men detta till trots är Paint ett utmärkt verktyg för att t ex rotera, spegelvända och färginvertera en bild. Eller varför inte måla en snygg ram runt familjefotot? Med pennverktyget kan man gå ner på djupet i bilden och göra små förändringar, som exempelvis förstärkning av konturer. Använd zoomfunktionen så blir det exaktare! Här slutar i princip möjligheterna till bildmanipulering med Paint. Men kom ihåg att detta inte heller är tanken. Som ritprogram fungerar det bra och förutom de vanligaste ritverktygen; penna, pensel, sprayburk osv, finns även ett flertal figurer att experimentera med, såsom cirkel, rektangel, polygon (flerhörning) osv.

Vill man kunna göra mer avancerad bildhantering, finns en uppsjö av olika grafikprogram, men här behandlar vi de två vanligaste. Programmet Paint Shop Pro, från företaget Jasc, finns att prova gratis i 30 dagar. Paint Shop Pro är ett avancerat bildprogram som har de flesta funktioner man kan tänkas behöva. Vill man köpa programmet efter provtiden kostar det en dryg tusenlapp vilket får anses billigt med tanke på hur kraftfullt det är.

Är det ett riktigt professionellt program man är ute efter, är kanske det bästa programmet Photo-shop från företaget Adobe. Detta är ett mycket kraftfullt program och kostar också därefter. En svensk version av Photoshop uppgår till närmare 10000 kr, så det är inget för hobbyanvändaren. Med dessa mer avancerade program kan man åstadkomma mycket med sina bilder. Här finns t.ex. möjlighet att förändra ljus, skärpa och färg för att göra fotot mer verklighetstroget. Det finns även en mängd olika s.k. filter med vilka man kan förvränga bilden på allehanda lustiga sätt eller filtrera bort felaktigheter i bilden som t.ex. smuts på linsen.

Med de ovan nämnda bildprogrammen kan man dessutom på ett snyggt sätt lägga till text i bilderna, låta texten ge skugga osv. Dessa funktioner kan med fördel användas när man vill göra snygga rubriker och bilder till sin hemsida på Internet. Och naturligtvis är det så att man inte bara kan redigera foton utan också skapa bilder från grunden antingen genom att på fri hand rita med en "pennel" eller att kombinera färger och text. Det är med denna typ av program som i stort sett alla grafiska inslag på Internet är gjorda.

ARBETSPLATSKÖREN =trivselhöjaren

-Av Ulf Eklund-

Det är få som nekar till att körsång skapar gemenskap och trivsel.

Och att arbetsplatskören bidrar till ett bättre arbetsklimat tvekar nog ingen på. Men många av landets företag räknar inte sången som friskvård.

Det borde vara så.

Allt fler företag och organisationer inser vikten av att de anställda är psykiskt och fysiskt välmående. Friskvård har blivit ett lika vanligt som populärt uttryck och i arbetslivet handlar friskvård i regel om idrott eller motion av något slag.

Sällan förekommer friskvård i formen av att sjunga tillsammans. Men det borde vara självklart för varje företagsledning att uppmuntra och stödja sådan personalverksamhet.

- När vår kör startade kom man plötsligt i kontakt med folk som man aldrig bytt ett ord med tidigare. Vi är ungefär 150 anställda och här samlas medarbetare från alla delar av företaget. Tillsammans i sången får vi en gemenskap som vi inte kan få på något annat sätt, säger Christer Mårdbrant, redaktionschef på Dagens Industri till tidningen Headhunter.

OKÄNDA TALANGER

- En annan viktig aspekt är att i kören kan människor få andra roller och visa andra sidor än de vardagliga. Arbetskamrater kan uppvisa egenskaper, talanger och förmågor som ingen haft den blekaste aning om. Invanda rangordningar kan brytas. "Tyste Gunnar" som aldrig gjort något väsen av sig visar sig ha fantastiska resurser till gemensam nytta och glädje.

Att upptäcka nya sidor hos medarbetare och arbetskamrater kanske är extra nyttigt för chefen att få göra, menar Christer Mårdbrant utifrån sitt chefsperspektiv.

Töres Theorell, professor i psykosocial miljömedicin och körsångare sedan barnsben, understryker det värdefulla i att folk från olika delar av en organisation får chansen att träffas under positiva och skapande former. Det är bra för relationerna, för kontakter, för gemenskapen och kreativiteten och kan påverka hela organisationen positivt.

Vi vet ju också att sång och musik har en unik förmåga att tala direkt till våra känslor och kan ge starka känsloupplevelser. Att få dela sådana upplevelser med andra och kunna tala om det efteråt tillsammans har stor social betydelse.

Sång är rena friskvården för kropp och själ. Det handlar både om glädjen i att skapa tillsammans och om den fysiska nyttan med att sjunga. Ett påstående som samtliga i kören vid Iggesund Paperboard AB skriver under på. Foto: Sten-Allan Östby.

Anders Brundin är körledare för arbetsplatskören vid Iggesund Paperboard AB som startade i början av året. I brukskyrkan i Iggesund övar kören varannan tisdagskväll.

CHANS TILL UPPRÄTTELSE

- Som unga fick många av oss uppleva sångprovet i skolan när en och en fick gå fram och sjunga för läraren. Bedömningen av testet blev ofta; "du kan sitta längst bak i klassen och brumma för dig själv". Här får vi verkligen chansen till upprättelse, berättar Anders och skrattar.

Problemet för en kör i ett industriföretag med skiftarbete är att det är svårt att få med sångugna människor från alla delar av bolaget.

- Men vi försöker ideligen att värva nya medlemmar till kören och vi har till och

med lämnat kartecken att de anställda får ta med sig sin respektive till körövningarna.

Anders Brundin anser att arbetsplatskören är ett strålende exempel på friskvård:

- Ja, det här är friskvård i alla högsta grad. Vår personaldirektör är odelat positiv till det här initiativet och vi har alltid fått det ekonomiska bidrag vi ansökt om.

KÖRFAKTA

Vid sidan av fotboll och fiske är körsång en av våra största folkörelser. Enligt Anita Sandell på Riksförbundet svensk körsång räknar man med att minst en halv miljon svenskar är engagerade i någon kör som vanligen har 25-30 medlemmar.

Det började som ett projekt under kulturhuvudstadsåret 1998, men på relativt kort tid har Kultursmockan, intagit en speciell plats i musik- och kultursverige.

Vad tycker du om Kultursmockan?

Björn Wallin,
Musikskolan, Skellefteå:

- Kultursmockan är viktig för oss som jobbar inom musik- och kulturskolan. Dessutom har tidningen ett bra format och en tilltalande layout.

Ingrid Ståle,
Kulturskolan, Växjö:

- Många intressanta läsningar tar jag med mig till sängen. Så också Kultursmockan där jag i lugn och ro kan läsa om alla konstater. Det är bra

när tidningen fylls av ett tema. Det känns djupare då än att man duffar för mycket med olika saker. Tidningen kan säkert utvecklas.

Monica Karsbrink Lövbom,
Kulturskolan, Luleå:

- Kultursmockan har en tilltalande layout, hög kvalitet på texter, god variation i innehållet och kan beskrivas som en fungerande kommunikation för oss som arbetar i musik-

kulturskolor i vårt avlånga land.

kultur nytt

Bidrag till totempåle-projekt

Regeringen har beslutat om ett bidrag på 150 000 kr till Folkens museum - etnografiska.

Genom ett beslut år 1994 medgav regeringen att Folkens museum - etnografiska som gäva överlämnar den totempåle, som nu ingår i museets basutställningar, till Kitamaat Village Council i British Columbia. Totempålen donerades till museet på 1920-talet och tillhörde ursprungligen kitlopeindianerna i nordvästra Kanada. Den är tillverkad på 1870-talet och har ett mycket stort historiskt och kulturellt värde för haisla-folket, som kitlopeindianernas ättlingar tillhör.

I samband med att regeringen beslutade om gåvan lovade representanter för Haisla att snida en ny totempåle till Folkens museum - etnografiska. Det bidrag som regeringen beviljat ska bekosta transport av den nya totempålen, samt resa och uppehälle för de träskulptörer från Kitamaat som under hösten kommer att färdigställa totempålen i Sverige. Enligt planerna kommer den ursprungliga totempålen att transporteras till Kanada sommaren 2001.

Ylva blir verkställande direktör

Den tidigare skolministern Ylva Johansson har nyligen utsetts till ny verkställande direktör för kunskapsföretaget Att Veta AB. Bolaget arbetar med e-lärande i form av kursmoduler för gymnasiala kurser som vänder sig till vuxna och är en underleverantör till flera av landets utbildningsföretag.

- Jag tycker att mycket av det webbaserade lärandet är distanspedagogik. Det bygger fortfarande mycket på Hermodsbrevet, men med en snabbare teknik. E-lärande innebär att du ska kunna mer som i vanlig undervisning, i en social miljö tillsammans med andra, men på ett mer flexibelt sätt så du inte är bunden i tid och rum, säger Ylva Johansson till Expressen.

"Inte ännu en utredning"

Kulturrådet tillsätter utredning efter utredning, men rapporterna får inga konsekvenser för kulturpolitiken. I ett brev till kulturminister Marita Ulvskog menar Teatrarnas Riksförbund att Kulturrådets senaste rapporter om landets musikteater, orkestrar och lästeater behandlas som pamfletter från författarna, istället för underlag till politiska beslut.

- Vi vill inte ha debattartiklar, vi vill veta hur den reglerande myndigheten ser på kulturpolitiken. Detta är ett rop i

frustration - inte ännu en utredning utan resultat, säger Thomas Nyh, VD för Teatrarnas Riksförbund till Dagens Nyheter.

60 trummisar improviserade ihop

60 trummisar trängdes i röran på scenen. Det handlade aldrig om några repetitioner, bara ett långt improviserande. Ett krav fanns: De fick bara ta med sig en trumma.

På jazzklubben Fasching i Stockholm anträdde nyligen så gott som alla Stockholms professionella trummisar scenolvet där spelningen gick under namnet "Strike - att slags akustiskt rejv alltså".

Idéläckare var trumslagaren och jazzprofilen Bengt Berger. Nyfikenhet ledde honom till att genomföra det synnerligen udda evenemanget, men kvaliteten ville han inte ta ansvar för. Huvudsaken var att det svängde.

Jättelikt skadestånd mot Internetföretag

Internetföretaget MP3.com dömdes nyligen för brott mot USA:s copyright-lagar och riskerar nu ett enormt skadestånd för att ha spridit inspelad musik över Internet.

Målsägaren kräver att MP3.com ska tvingas betala den nästan ofattbara summan av 450 miljoner dollar. Företrädare för MP3.com har försvarat sig med att företaget handlat i god tro och sedan ansvarsfullt följt alla direktiv om att avbryta Internet-tjänsten. Om företaget döms till skadestånd tyder allt på att MP3.com går i konkurs.

Stöd till Fryshuset verksamhet

Regeringen har beslutat att stödja projekt "Hembesök" vid Fryshuset i Stockholm med 850 000 kronor ur Allmänna arvsfonden.

Projektet syftar till att stödja unga offer för personrån och att hindra gärningsmannen från att upprepa brottet. Genom projektet skall brottsoffer erbjudas stöd av särskilt utbildade unga medlare från Fryshuset Lugna Gatan-verksamhet.

Medlaren kan hjälpa till med polisanmälan och finnas som stöd under rättegången. Men även gärningsmannen samt dennes familj och vänner erbjuds stöd för att få gärningsmannen ur sitt destruktiva beteende. Om brottsoffret så önskar kan möten eller formell medling med gärningsmannen ordnas. Verksamheten skall bedrivas i samarbete med länsstyrelsen och skolor i Stockholms län.

Ungdomsminister Ulrica Messing säger i en kommentar: - Det är av största vikt att unga brottsoffer får stöd för att kunna gå vidare i livet.

Djur och musik ökar tryggheten

Rätt belysning och rätt färg på sjukhusväggarna kan få patienten att må bättre. Men att umgås med djur och lyssna på musik är också viktigt för hälsan. Nu har forskare kommit fram till att människans behov av dagsljus, umgänge med andra människor och tillgång till djur och natur ofta har hamnat i bakgrunden.

- Man har sällan tagit hänsyn till att patienten ska uppleva en känsla av trygghet, säger Alan Dilani, teknologie doktor vid Karolinska institutet.

Med ordet miljö menar man inte bara konstruktionen på själva byggnaden utan också sådana saker som tillgång till konst och musik.

- Istället för att patienterna är passiva under röntgen eller operation kan de lyssna på musik. På det sättet tar vi deras tankar åt ett helt annat håll. De blir mindre stressade, säger Alan Dilani.

Chefsregissör engageras i Malmö

Cardigans producent Tore Johansson ger sig på opera. Han har skrivit musikalen till popoperan "Kaspar Hauser" som får premiär på Malmö Musikteater i september nästa år. Musikteatern har dessutom knutit tre regissörer till sig för den framtida konstnärliga inriktningen: Peter Oskarsson, Stein Winge och Wilhelm Carlsson. Oskarsson kommer att svara för nyskriven musikdramatik och Stein Winge för tyngre klassiska operor. Winge har regisserat flera produktioner vid Den Norske Opera i Oslo där han också sedan början av året är chefsregissör.

Musik Dans Teater Bild

"På fyra ben
går den..."

Fortbildningsdagar
i Örebro
28 - 29 oktober

För lärare på musik- & kultur-
skolor samt grundskolor

Fortbildningsdagar

Örebro 28 - 29 oktober 2000

Workshop,
metodik och
pedagogiska
samtal kring
arbete i BAS-lag

Uppbyggt på fyra ben är det BAS-lagsarbete. Örebro Kulturskola bedriver sedan flera år. Med musik, dans, teater och bild som uttrycksmedel samverkar fyra kulturskolepedagoger en förmiddag i veckan runt ett tema som ofta utmynnar i en föreläsning.

Alla barn i Örebro får chansen att delta i detta.

Låter det intressant?

Välkommen på fortbildning!

Pris: 1 350,- / person (inkl. material)
Anmälan & info: 019-21 12 30
(sista anmälningsdag 10 oktober 2000)

Box 309 90, 701 35 Örebro
www.orebro.se/kulturskola

Porträttet

Jazzdrottningen

-Av Ulf Eklund-

Hon är uppvuxen på en liten gård i Värmlands mörka skogar. Mil från musiken.

Men i dag är Rigmor Gustafsson Sveriges kanske hetaste jazzsångerska.

Vi är nyfikna på henne.

Hej Rigmor, hur mår du?

-Tack, jag mår alldeles prima.

Hur ser din vardag ut just nu?

- Nu arbetar jag framförallt med Peter Asplund, Ecke Lindström och Ullis Einarsdotter. Sedan planerar jag för en turné med min egen kvintett senare i höst så jag sitter och skriver nya låtar till det. Dessutom komponerar jag och skriver svenska texter med Anders Lodin just nu. 1996 återvände du till Sverige för att bland annat undervisa på Musikhögskolan i Stockholm. Trivs du med det uppdraget?

- Jag trivs alldeles utmärkt med det, men grejen är den att nu har jag faktiskt fått så mycket att göra så jag undervisar inte på Musikhögskolan under hösten. Men jag har inga planer på att sluta med sångundervisning. Det blir säkert mer av det framöver.

Om jag fattar det hela rätt så insåg du tidigt att jazzen var ditt liv. Stämmer det?

- Ja, tidigt var det, men då fattade jag nog inte vad som var skillnaden mellan jazz och annan musik. Men att jag ville improvisera i någon form förstod jag väldigt tidigt i mitt liv.

Är jazz samma sak i dag som för exempelvis 40 år sedan?

- Oj, ...det antår jag att det inte är. Det håller nog på att bli mycket mer uppluckrat. I Sverige tror jag att människor börjar få en helt annan inställning till jazzen. Ungdomarna har inte samma negativa uppfattning längre och även om jazzklubbarna har det jobbigt finns det en publik som gärna lyssnar.

Vad är det bästa med att spela jazz?

- Friheten, tycker jag. Att man får göra som man vill och kan gå efter sitt eget humör. Jazzen behöver liksom inte framföras på ett visst sätt, till skillnad mot exempelvis pop och klassisk musik.

Om jag säger att du har ett väldigt gott anseende i jazzkretsar, både i Sverige och utomlands, vad säger du då?

- Oj, ...jag kan inte kommentera det. Det är bara att vara lycklig och glad om det nu är på det viset.

Innan du flyttade tillbaka till Sverige bodde du nästan fyra år i New York, vilket bland annat innebar en rad turnéer och en CD "In The Light Of Day". Är USA ditt andra hemland?

- Ja, det kan man nog påstå. Jag kände mig extremt hemma i New York - till och med mer än vad jag gör i Stockholm. Det konstiga är att jag känner mig hemma i Värmland, där jag växte upp, och i New York, men inte i Stockholm. Därmed inte sagt att jag inte trivs där jag bor nu.

I vilken utsträckning har du kontakt med övriga i den amerikanska kvintetten du medverkat i?

- Vi var ute på turné förra hösten och min målsättning var att hålla ihop det bandet. Vi håller fortfarande kontakt och vi får se vad som händer, men nu vill jag jobba med svenskar ett tag.

Blir du besviken eller avundsjuk när populärmusiken får så stort utrymme i media?

- Avundsjuk kan jag inte säga att jag är. Det är ju trots allt ganska mycket trams som skrivs om popartister. Däremot kan jag bli ganska trött på att media ibland underskattar den unga jazzpubliken. De är faktiskt öppna på att ta in jazzen om dom bara får det serverat på ett ställe där dom vet hur dom ska lyssna på musik.

Du beskrivs som en enorm talang. Hur mycket är stenhårt arbete i jämförelse med din "gudagöva"?

Tack gode Gud för att jag fick börja spela gitarr på musikskolan i Grums

- Jag tycker alltid att jag har för lite tid till att öva, men jag har nog förstått att lära mig så mycket jag kan. Man kan inte endast leva på sin begåvning. Det gäller att ha tacksamhet, framförallt vad gäller komponerande.

Vad har du för relation till den kommunala musik/kulturskolan?

- Åh, jag kan säga att det är grunden till allt mitt musicerande! Jag kommer ju inte från någon musikfamilj, så tack gode gud för att jag fick börja spela gitarr för Jan Johansson, lärare på musikskolan i Grums. Kommunala musikskolan har betytt enormt mycket för mig.

Håller du med om att den kommunala musikskolan lagt grunden till det svenska musikundret?

- Ja, absolut. Det är jag helt säker på, inte minst om man jämför med andra länder. Ska vi till och med lagstifta så att varje kommun tvingas bedriva någon form av musik- eller kulturskola?

- Ja, det tycker jag nog. Tillgång till musik- eller kulturskola ska inte vara någon regio-

nal fråga.

Enligt svenska jazzriketsförbundet pågår ansträngningar för att locka fler ungdomar till jazzen. Finns det för många "gamlingar" på jazzklubbarna i dag?

- Det är kul att "gamlingarna" finns, men kanske tycker då ungdomarna att det inte är så häftigt med jazzklubben. Och ibland tror jag faktiskt att det finns människor som vill värna om sin musik och har svårt att släppa in andra med risk för nya impulser.

Du är engagerad i ett projekt bland landets kommuner. Vad handlar det om?

- Det är Rikskonserter som driver projektet och det handlar i grova drag om att skicka ut musiker i landet för att öppna gränser mellan Länsmusiken och den kommunala verksamheten. Det finns uppenbarligen orter i landet som har problem med den interna kommunikationen. Till sist; om du inte blivit jazzmusiker och sånglärare, vad hade du pysslat med då?

- Då hade jag arbetat med hästar i någon form. Jag älskar djur.

Namn: Rigmor Gustafsson.

Ålder: 34 år.

Familj: Sambo med Magnus Lindgren.

Bor: Lägenhet i centrala Stockholm.

Yrke: Jazzsångerska.

Tjänar: Så hon klarar sig. "Jag överlever verkligen".

Kör: En liten Golf.

Läser: Just nu Karin Fossums "Se dig inte om".

Lyssnar på: Instrumental jazz och Steve Wonder.

Ser på TV: Filmer, nyheter och naturprogram.

Skattar: Ofta.

Gråter: Det händer - är relativt lätttrörd.

Älskar: Hemtrakterna och djur.

Ogillar: Krig och rasism, förstås.

Håller tummarna för: Att den kommande svenska plattan ska bli bra.